

RAPORT

septembrie

2021

# Stop cadru: patru ani de implementare a mecanismului 2% în Republica Moldova

Sorina MACRINICI

Ilie CHIRTOACĂ



10 Ani  
**CRJM**

Drepturi și justiție pentru toți

# RAPORT

## STOP CADRU: PATRU ANI DE IMPLEMENTARE A MECANISMULUI 2% ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Sorina MACRINICI

Ilie CHIRTOACĂ



*Această publicație este elaborată în cadrul proiectului „Suport instituțional pentru dezvoltarea organizației”, implementat de Centrul de Resurse Juridice din Moldova și finanțat de Suedia. Opiniile exprimate aparțin CRJM și nu reflectă în mod necesar poziția Ambasadei Suedia.*

CHIȘINĂU, 2021

## Conținut

Sumar executiv .....	4
Abrevieri .....	7
1. Înregistrarea organizațiilor în Lista beneficiarilor 2% .....	8
2. Cum a avut loc direcționarea 2% în 2020? .....	12
3. Numărul de contribuabili care au direcționat 2% .....	20
4. Profilul contribuabililor .....	25
5. Profilul beneficiarilor .....	27
6. Sumele 2% .....	29
7. Topul beneficiarilor 2% în 2020 .....	35
8. Mecanismul 2% sub aspect teritorial .....	40
9. Campania de informare 2% .....	46
10. Controlul utilizării sumelor 2% .....	48
11. Potențialul mecanismului 2% .....	48
Concluzii .....	51
Recomandări .....	52

## Sumar executiv

Anul 2020 a fost cel de-al patrulea an în care persoanele fizice plătitoare de impozite din Republica Moldova au avut dreptul de a direcționa 2% din impozitul lor pe venit către o organizație necomercială sau o entitate religioasă eligibilă de a beneficia de acest mecanism. În 2020 mecanismul 2% a fost afectat de pandemia COVID-19, starea de urgență instituită de autorități pentru a opri răspândirea virusului, limitările de circulație și programul de muncă redus al oficiilor Serviciului Fiscal de Stat. De asemenea, reforma fiscală care a plafonat cuantumul impozitului pe venit la 12% a „tăiat” din sumele direcționate de către contribuabilii care anterior aveau obligația să achite o cotă procentuală de 18%, aceștia fiind și contribuabilii cu venituri mai mari.

În 2020, unicul aspect al mecanismului 2% care a rămas în creștere a fost numărul de organizații necomerciale care au aplicat la mecanism. Astfel, 844 de organizații necomerciale (732 asociații, fundații și instituții private și 112 de culte religioase și părți componente) s-au înregistrat în Lista beneficiarilor 2% în 2020, adică cu 13% mai mult față de 2019. Numărul total al organizațiilor beneficiare înregistrate în Lista beneficiarilor 2% reprezintă puțin peste 5% din numărul total al celor înregistrate în Republica Moldova până în luna decembrie 2019, similar cu anii precedenți. Din numărul total de organizații înregistrate în Lista beneficiarilor 2%, 534 (circa 63%) au primit desemnări procentuale, 87% (463) fiind organizații neguvernamentale (ONG-uri), iar circa 13% (71) – entități religioase, înregistrând un rezultat similar cu anii precedenți.

În 2020, 26,776 de contribuabili au redirecționat 2%, adică cu circa 25.5% mai puțini în comparație cu 2019. Numărul de contribuabili care au direcționat 2% în 2020 reprezintă aproximativ 16% din numărul total al contribuabililor care au depus declarațiile cu privire la impozitul pe venit în termen, în creștere față de 2019 când acesta a fost de circa 11%. Din numărul total de contribuabili care au direcționat 2%, 54% nu aveau obligația de a depune declarația cu privire la impozitul pe venit, dar au ales să o facă pentru a direcționa 2%.

Suma totală 2% direcționată de către contribuabili și validată de SFS a scăzut în 2020 în comparație cu anii precedenți. Suma totală 2% direcționată de contribuabili a constituit MDL 6,321,773.4, cu 23% mai puțin decât în anul precedent. După verificarea condițiilor legale, SFS a validat direcționări 2% în sumă de **MDL 5,816,737.19 (USD 329,977 / EUR 299,818)**. Circa 8% din suma desemnată (MDL 505,036.21) nu a fost validată, motivul principal fiind, ca și în anii precedenți, prezența datorii la impozitul pe venit neachitate de contribuabili pentru anul curent sau anii precedenți.

În total, **timp de patru ani** de la implementarea mecanismului 2%, organizațiile beneficiare au primit suma de **MDL 21,960,689.45 (USD 1,245,806 / EUR 1,131,942)**.

După validarea direcționărilor, 88% din acestea au revenit ONG-urilor (MDL 5,133,140.73), iar 12% – entităților religioase (MDL 683,596.46).

În medie, în 2020, fiecare contribuabil a desemnat circa MDL 236.19, dintre care au fost validați circa MDL 217.32. Fiecărei organizații beneficiare i-au fost direcționate circa MDL 11,838.53 potrivit sumei totale direcționate, iar după validarea sumelor 2% – i-au revenit circa MDL 10,892.77.

Sub aspect teritorial, în 2020, la fel ca în anii precedenți, principalul beneficiar al mecanismului 2% a fost mun. Chișinău. Cele mai multe organizații către care s-au direcționat 2% au sediul în mun. Chișinău, ceea ce reprezintă circa 65% (349 din 534 beneficiari) din numărul total al beneficiarilor 2% în 2020, celelalte 35% sunt organizații cu sediul în alte localități ale țării. Pe durata a patru ani de când este aplicat mecanismul 2%, rata organizațiilor beneficiare cu sediul în mun. Chișinău este de 79%, în comparație cu 21% de organizații beneficiare înregistrate în celelalte localități ale țării.

Doar 28% dintre toți contribuabilii care au direcționat 2% în 2020 au avut reședința în mun. Chișinău, iar 72% au fost restul țării. Pe durata celor patru ani în care a funcționat mecanismul 2%, contribuabilii cu reședința în mun. Chișinău care au direcționat 2% (29%) au fost mereu mai puțini decât cei cu reședința în restul țării (71%).

În 2020, suma 2% direcționată de către contribuabilii cu reședința în mun. Chișinău (50.3%) și cei din alte localități a fost aproape egală (49.7%). Prin urmare, contribuabilii din mun. Chișinău au avut venituri mai mari în 2019 decât contribuabilii din restul țării. În total, timp de patru ani, între 2017-2020, contribuabilii cu reședința în mun. Chișinău au direcționat sume 2% aproape egale de 49% cu cele direcționate de contribuabilii cu reședința în afara mun. Chișinău (51%).

În 2020, ca și în anii precedenți, organizațiile beneficiare din mun. Chișinău au primit cea mai mare parte din sumă – MDL 4,586,817.26, adică aproximativ 79% din suma totală validată, cu 2% mai puțin ca în anul precedent. Organizațiile din restul țării au primit desemnări procentuale în sumă de MDL 1,229,919.93, ceea ce reprezintă circa

21% din suma totală validată. În total, timp de patru ani, între 2017-2020, organizațiile cu sediul în mun. Chișinău au primit sume 2% în proporție de circa 81%, iar cele cu sediul în afara mun. Chișinău – în proporție de 19%.

Cea mai mare sumă primită de o organizație în 2020 a fost de **MDL 787,681.27**, ceea ce reprezintă 13.5% din suma totală validată. Beneficiarul acestei sume este al patrulea an consecutiv Asociația Obștească a Veteranilor și Pensionarilor Ministerului Afacerilor Interne din Republica Moldova.

O parte considerabilă a sumelor 2% ajung la organizații care au conexiuni cu instituțiile de stat – sunt create de foști sau actuali angajați ai instituțiilor de stat – și/sau care au conexiuni cu persoane publice. Numărul acestor organizații crește în fiecare an. În total, timp de patru ani, între 2017-2020, aceste organizații au primit circa **39%** din toate sumele 2%.

Spre deosebire de anii precedenți, cea mai activă perioadă în care contribuabilii au depus declarații cu privire la impozitul pe venit și au direcționat 2% a fost **luna mai**, probabil în legătură cu expirarea stării de urgență la 15 mai 2020. Cele mai multe declarații prin care s-a făcut desemnarea procentuală au fost depuse prin declarație pe suport de hârtie sau declarație rapidă (71%).

Statistica primilor patru ani de implementare a mecanismului 2% arată că mecanismul 2% este încă la o fază incipientă și că potențialul său este destul de mare. În 2020, doar 2,2% dintre contribuabilii care aveau dreptul de a desemna au ajuns să-și exercite acest drept și doar 6.8% din suma totală posibilă de a fi redirecționată procentual a fost direcționată.

## Abrevieri

<b>ASP</b>	Agenția Servicii Publice
<b>Declarația CET15/CET18</b>	Declarația persoanei fizice cu privire la impozitul pe venit
<b>Entități religioase</b>	Culte religioase și părțile lor componente
<b>Mecanismul 2%</b>	Mecanismul de desemnare procentuală
<b>Lista beneficiarilor 2%</b>	Lista beneficiarilor mecanismului de desemnare procentuală publicată de Agenția Servicii Publice
<b>ONG</b>	Asociații obștești, fundații, instituții private
<b>OSC</b>	Organizații ale societății civile
<b>Regulamentul 2%</b>	Regulamentul cu privire la mecanismul desemnării procentuale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1286 din 30 noiembrie 2016
<b>SFS</b>	Serviciul Fiscal de Stat

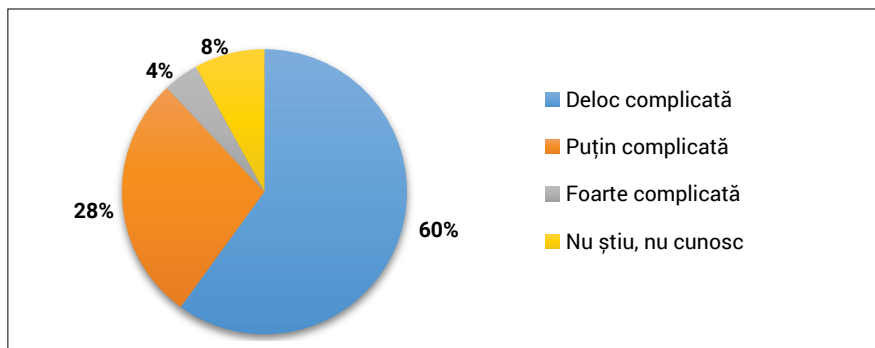
# 1. Înregistrarea organizațiilor în Lista beneficiarilor 2%

## Parcursul procesului de înregistrare

Pentru a beneficia de desemnări procentuale în 2020, cel de-al patrulea an de implementare a mecanismului de desemnare procentuală, organizațiile necomerciale și entitățile religioase s-au înregistrat în Lista beneficiarilor 2% în perioada 2-30 septembrie 2019. Înregistrarea potențialilor beneficiari a fost asigurată în continuare de ASP, care din aprilie 2018 a preluat obligația înregistrării organizațiilor la mecanismul de desemnare procentuală.<sup>1</sup> Având în vedere că o parte din personalul ASP responsabil de procesarea cererilor 2% sunt foști angajați ai Ministerului Justiției (direcția organizații necomerciale), procesul de înregistrare la mecanism nu a avut de suferit, fiind asigurată memoria instituțională și continuitatea procesului.

Această concluzie poate fi confirmată inclusiv prin opinia respondenților chestionarului de evaluare a mecanismului de desemnare procentuală adresat organizațiilor și reprezentanților societății civile, realizat în 2020. Potrivit respondenților, procedura de înregistrare a fost puțin sau deloc complicată: 88% din respondenți (față de 88% în 2019)<sup>2</sup>.

**Figură 1.** Percepția reprezentanților OSC față de procedura de înregistrare în Lista beneficiarilor 2%



<sup>1</sup> Modificări survenite în Legea nr. 837/1996 cu privire la asociațiile obștești din aprilie 2018.

<sup>2</sup> CRJM, raport „Stop cadru: trei ani de implementare a mecanismului 2% în Republica Moldova”, septembrie 2020, <https://old.crjm.org/wp-content/uploads/2021/02/Trei-ani-de-implementare-a-mecanismului-2-la-suta.pdf-web.pdf>.



La fel ca în primii ani de implementare, organizațiile au avut posibilitatea să depună cererile de înregistrare în Lista beneficiarilor 2% atât direct, cât și prin intermediul poștei electronice<sup>3</sup>. Potrivit practicii formate în anii precedenți, depunerea electronică a dosarului este condiționată de semnătura electronică. Astfel, înregistrarea în Lista beneficiarilor 2% trebuie să corespundă cerințelor prevăzute la art.75 alin. (1) din acest cod, și anume: în cazul petiției (cererii) transmise în formă electronică – să conțină semnătura electronică.

În Republica Moldova există mai multe posibilități prin care poate fi obținută semnătura electronică, prezentate în tabelul de mai jos.

Tipul semnăturii	Semnătură electronică	Semnătura electronică (mobilă)	Buletin electronic (dotat cu semnătură electronică)
<b>Prestatorul serviciului</b>	Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică	Operatorul de telefonie mobilă (Orange sau Moldcell) prin intermediul Centrului de Telecomunicații Speciale	Agenția Servicii Publice
<b>Prețul serviciului</b>	MDL 350/390	gratuit	De la MDL 750
<b>Tarif</b>	MDL 0 per semnătură	MDL 3 per semnătură	MDL 0 per semnătură
<b>Termen pentru a obține semnătura</b>	Cel puțin 1 zi	1 oră	Cel puțin 1 zi
<b>Accesarea serviciului</b>	Online la <a href="https://semnatura.md/Home/GetSignature">https://semnatura.md/Home/GetSignature</a>	Pentru obținerea semnăturii electronice mobile, trebuie să veniți personal la unul din oficiile operatorilor de telefonie mobilă și să prezentați buletinul de identitate.	Pentru obținerea semnăturii electronice, trebuie să veniți personal la unul din oficiile ASP

## Publicarea Listei beneficiarilor desemnării procentuale. Numărul potențial de beneficiari.

La începutul lunii ianuarie 2020, ASP a publicat lista beneficiarilor desemnării procentuale<sup>4</sup>. Potrivit listei, un număr total de 844 de organizații necomerciale a reușit

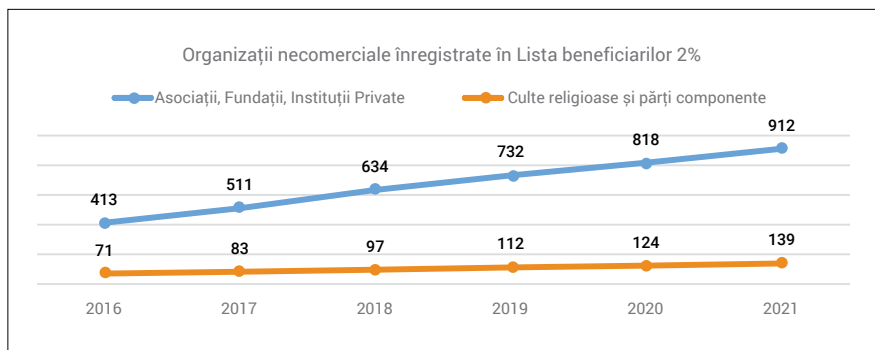
<sup>3</sup> Potrivit paginii oficiale ASP, cererile depuse în format electronic pot fi expediate la adresa electronică: [dilud@asp.gov.md](mailto:dilud@asp.gov.md).

<sup>4</sup> A se vedea: Lista beneficiarilor 2% pentru anul 2020, <https://2procente.info/wp-content/uploads/Lista-beneficiari-2-proc-2020.pdf>.

să se înregistreze în Lista beneficiarilor (față de 731 în al doilea an de implementare al mecanismului – cu 113 de organizații mai mult sau în creștere cu 13%). Regulamentul 2% prevede că organizațiile incluse în Lista beneficiarilor 2% în anii anteriori sunt înscrise automat de ASP în Lista beneficiarilor 2%, cu condiția că nu au datorii la bugetul public național pentru perioadele fiscale anterioare sau nu au cerut excluderea de la mecanismul 2%<sup>5</sup>. Astfel, creșterea numărului de organizații înregistrate la mecanism se poate datora în principal acestei cauze, dar și datorită campaniilor de informare printre beneficiari cu privire la mecanismul 2%, efectuate de către mai multe OSC-uri.

Tendința de creștere a numărului organizațiilor care doresc să participe la mecanismul 2% se păstrează constant, pentru cinci șase ani consecutiv (fig. 2).

**Figură 2. Date comparative (OSC-uri înregistrate la mecanism în 2016-2021)**

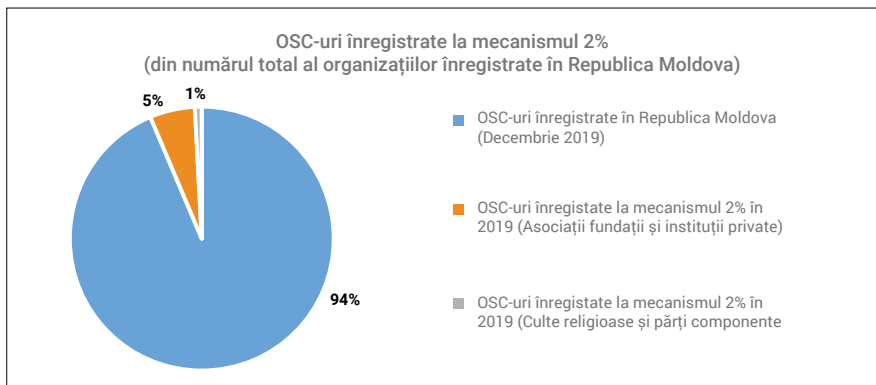


Din numărul total al organizațiilor înregistrate în cel de-al patrulea an de mecanism, 732 au fost asociații, fundații și instituții private și 112 – culte religioase și părți componente. Numărul total al organizațiilor înregistrate la mecanism reprezintă puțin peste 5% (5% și în 2018) din numărul total al organizațiilor necomerciale înregistrate în Republica Moldova până în luna decembrie 2019. Potrivit Registrului de stat al organizațiilor necomerciale la acea dată, un număr total de 12,404 de OSC-uri au fost înregistrate în Republica Moldova, dintre care aproximativ 477 pe parcursul anului 2019<sup>6</sup>.

5 H.G. nr. 1286 din 30 noiembrie 2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la mecanismul desemnării procentuale, pct. 6, <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=367801>.

6 USAID, raport „Indexul Sustenabilității Organizațiilor Societății Civile 2019”, <https://management.md/wp-content/uploads/2020/09/CSO-Sustainability-Index-2019.pdf>.

**Figură 3. Proporția organizațiilor înregistrate în al treilea an la mecanismul de desemnare procentuală din numărul total al organizațiilor înregistrate în Republica Moldova în decembrie 2019**



## 2. Cum a avut loc direcționarea 2% în 2020?

### Un singur formular, o singură cotă de impozit pe venit

În 2020, persoanele fizice plătitoare de impozite au prezentat la SFS o singură declarație cu privire la impozitul pe venit: Formularul CET18 sau Declarația persoanei fizice cu privire la impozitul pe venit pentru venituri obținute în perioada 2019. Schimbarea majoră operată în 2020 care a afectat întreg mecanismul 2% a fost plafonarea cuantumului impozitului pe venit la 12% (față de 7% și 18% în anii anteriori). Aceste schimbări, deși nu au afectat modalitatea de direcționare, au „tăiat” din sumele direcționate de către contribuabilii care anterior aveau obligația să achite o cotă procentuală de 18%, aceștia fiind și contribuabilii cu venituri mai mari.

anterior	din 2020
7% – din venitul anual impozabil ce nu depășește suma de 25 200 lei	12% – indiferent de suma venitului
18% – din venitul anual impozabil ce depășește suma de 25 200 lei	

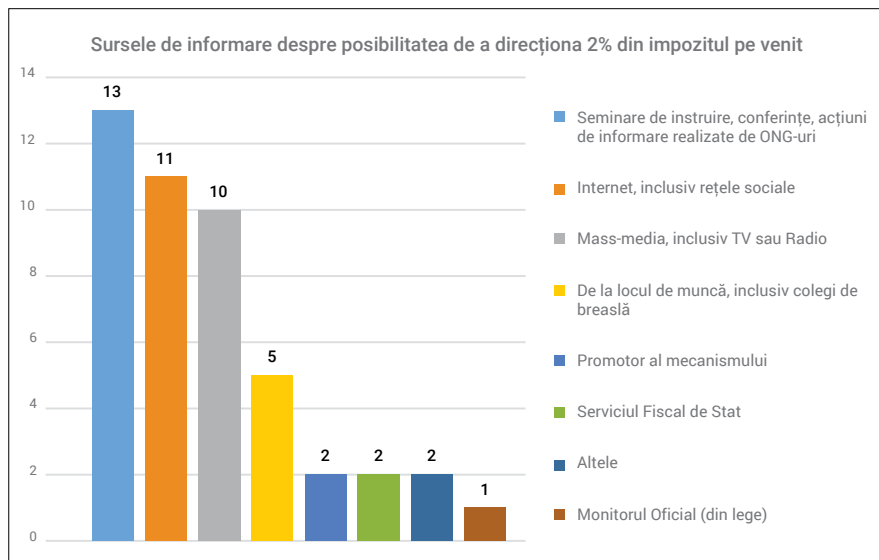
### Cum au aflat contribuabilii despre direcționarea 2%?

Fiind intervievați privitor la modul în care au aflat despre mecanismul 2%, majoritatea respondenților chestionarului Centrului de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) privind evaluarea mecanismului de desemnare procentuală au spus că, în mare parte, au aflat despre mecanism de la seminare de instruire, conferințe și alte acțiuni de informare realizate de către ONG-uri (13 respondenți), internet, inclusiv rețele sociale (11 respondenți), surse mass-media, inclusiv TV sau radio (10 respondenți), precum și. Cinci respondenți s-au informat de la locul de muncă, doi de la Serviciul Fiscal de Stat precum și alți doi s-au identificat drept promotori ai mecanismului 2%. Față de anii precedenți, se atestă un activism sporit al organizațiilor societății civile pentru promovarea mecanismului, aceasta fiind și prima sursă din care s-au informat respondenții chestionarului. Îmbucurător rămâne și faptul că cel puțin doi respondenți au fost informați despre mecanism de către reprezentanți ai Serviciului Fiscal de Stat. Rezultatele reflectă o situație similară ca în primii ani de implementare a mecanismului, cu excepția primei categorii de

informare (anterior, cele mai mulți respondenți aflau despre mecanism din mass-media, inclusiv TV sau radio)<sup>7</sup>.

**Figură 4. Sursele de informare despre posibilitatea de a direcționa 2% din impozitul pe venit (2020).**

Sursa: Chestionar CRJM



## Când au ales contribuabilii să desemneze procentual?

În 2020, cel de-al patrulea an de implementare a mecanismului de desemnare procentuală, 24,960 de contribuabili (față de 34,066 sau cu 27% mai puțin decât în 2019) au decis să-și exercite dreptul de a desemna 2% din impozitul pe venit pentru a susține activitatea organizațiilor necomerciale. Scăderea cu peste un sfert a numărului de contribuabili este motivată de pandemia globală COVID-19. Menționăm că la 17 martie 2020, Parlamentul Republicii Moldova a instituit starea de urgență pe întreg teritoriul țării

<sup>7</sup> CRJM, raport „Un an de la implementarea mecanismului 2%”, Chișinău, 2018, p. 20, [http://crjm.org/wp-content/uploads/2018/07/Raport\\_Un-an-de-la-implementarea-mecanismului-2\\_web.pdf](http://crjm.org/wp-content/uploads/2018/07/Raport_Un-an-de-la-implementarea-mecanismului-2_web.pdf). CRJM, raport „Doi ani de la implementarea mecanismului 2%”, Chișinău, 2019, p. 16, [https://crjm.org/wp-content/uploads/2019/09/Doi-ani-de-implementare-a-mecanismului-2\\_web\\_final-1.pdf](https://crjm.org/wp-content/uploads/2019/09/Doi-ani-de-implementare-a-mecanismului-2_web_final-1.pdf). CRJM, raport „Stop cadru: trei ani de implementare a mecanismului 2% în Republica Moldova”, septembrie 2020, p. 10 <https://old.crjm.org/wp-content/uploads/2021/02/Trei-ani-de-implementare-a-mecanismului-2-la-suta.pdf-web.pdf>.

pentru 60 de zile, până pe 15 mai 2020.<sup>8</sup> În baza deciziei, autoritățile au limitat activitatea de lucru a autorităților la un regim special, și implicit posibilitatea deservirii fizice a persoanelor de către Serviciul Fiscal de Stat. În același timp, prin înserarea limitărilor de circulație, contribuabilii au fost mult mai reticenți să meargă la oficiile de deservire ale SFS. Mai multe detalii privind numărul de desemnări efective în 2020, divizate pe luni, sunt prezentate în tabelul de mai jos:

**Tabel 1. Numărul de desemnări procentuale efectuate în 2020, divizat pe luni**

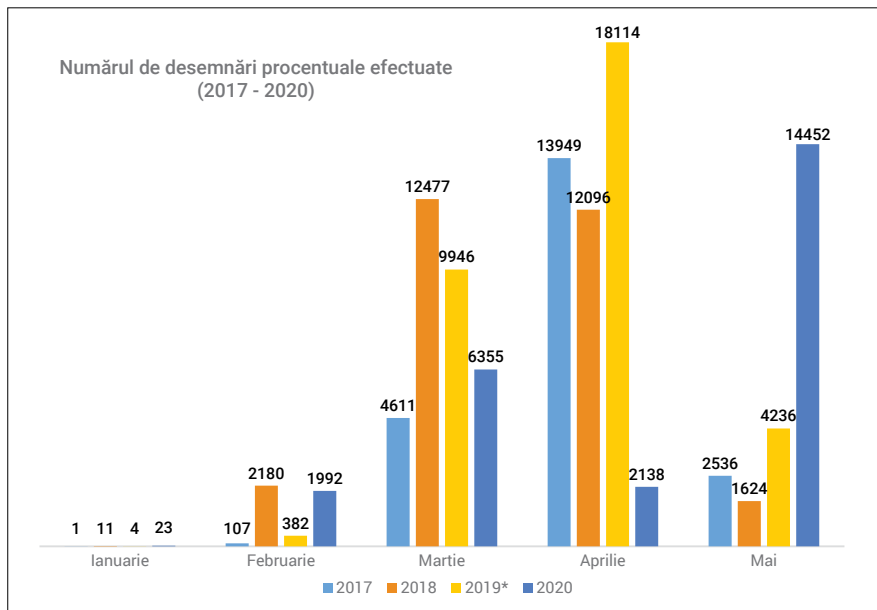
Anul 2020	Numărul desemnărilor efectuate		
	Total	Validate	Nevalidate
Ianuarie	25	23	2
Februarie	2,159	1,992	167
Martie	6,901	6,355	546
Aprilie	2,269	2,138	131
Mai	15,422	14,452	970
Ultimele 14 zile	12,947	12,133	814
<b>Total</b>	<b>26,776</b>	<b>24,960</b>	<b>1,816</b>

Autoritățile au prelungit termenul de depunere a declarațiilor cu privire la impozitul pe venit până la 29 mai 2020. Starea de urgență a expirat la 15 mai 2020. Se pare că contribuabilii au fost motivați să depună declarațiile ținând cont de termenul limită, or cele mai multe desemnări validate (peste 50% din total) au fost depuse în luna mai 2020, aproape de termenul limită. Mai multe detalii sunt prezentate în tabelul de mai jos:

<sup>8</sup> Parlamentul Republicii Moldova, Hotărâre nr. 55 din 17 martie 2020 privind declararea stării de urgență.

**Figură 5. Date comparative privind numărul de direcționări 2% efectuate în perioada 2017-2020.**

Sursa: Serviciul Fiscal de Stat<sup>9</sup>



Pentru prima dată de când mecanismul este aplicabil în Republica Moldova, atestăm o dinamică negativă de dezvoltare a mecanismului de desemnare procentuală. După cum a fost indicat mai sus, motivul central al scăderii numărului de contribuabili este direct influențat de perioada pandemiei COVID-19 și stabilirea stării de urgență. Datele indicate supra însă rămân relevante, în special, pentru organizațiile beneficiare care decid când să-și desfășoare campaniile de informare și promovare a mecanismului. În vederea minimizării riscului de reticență sau de lipsa posibilității contribuabililor să meargă la SFS pentru depunerea declarației, sunt extrem de importante campaniile de promovare a modalității de depunere a declarațiilor în format electronic. Informațiile care descriu care a fost modalitatea cea mai populară pentru efectuarea desemnărilor sunt prezentate în secțiunea următoare.

<sup>9</sup> Pentru anul 2019, cifrele sunt estimative, fiind calculate în baza numărului total de declarații depuse, care a fost împărțit la 2, având în vedere faptul că persoanele au depus două declarații privind impozitul pe venit în urma aplicării reformei fiscale din toamna anului 2018.

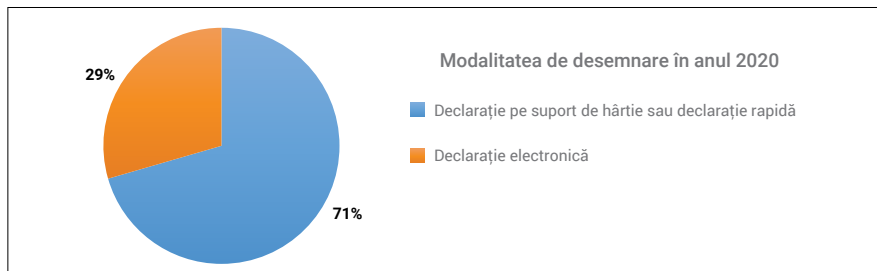
### Care este modalitatea prin care contribuabilii au ales să direcționeze 2%?

Potrivit Regulamentului 2%, declarația cu privire la impozitul pe venit poate fi depusă prin una din următoarele trei modalități:

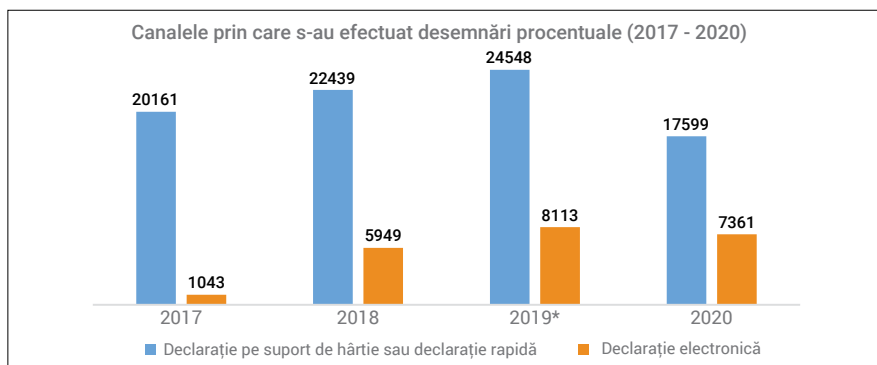
- (a) personal,
- (b) prin poștă,
- (c) online, cu aplicarea semnăturii electronice.

Potrivit informațiilor oferite de către SFS, în anul 2020, cele mai multe declarații au fost depuse pe suport de hârtie sau prin declarație rapidă (17,599 de desemnări sau 71% din numărul total). Prin intermediul declarației electronice au fost depuse 7,361 de desemnări (sau 29% din numărul total).<sup>10</sup>

**Figură 6. Modalitatea de desemnare 2% în anul 2020. Sursa: Serviciul Fiscal de Stat**



**Figură 7. Modalitatea de direcționare 2% în perioada 2017 – 2020.<sup>11</sup> Sursa: Serviciul Fiscal de Stat**



<sup>10</sup> Serviciul Fiscal de Stat, Răspuns nr. 26-15/1-13/24593 din 5 martie 2021 cu privire la solicitarea de informații a CRJM.

<sup>11</sup> \* Pentru anul 2019, cifrele sunt estimative, fiind calculate în baza numărului total de declarații depuse, care a fost împărțit la 2, având în vedere faptul că persoanele au depus două declarații privind impozitul pe venit în urma aplicării reformei fiscale din toamna anului 2018.



**Tabel 2. Date comparative privind modalitatea de direcționare 2% în perioada 2017-2020**

	2017	2018	% față de anul precedent	2019	% față de anul precedent	2020	% față de anul precedent
<b>Declarație pe suport de hârtie /declarație rapidă</b>	20,161	22,439	<b>+11.3%</b>	24,548	<b>+9.4%</b>	17,599	<b>-28.3%</b>
<b>Declarație electronică</b>	1,043	5,949	<b>+470.4%</b>	8,113	<b>+36.4%</b>	7,361	<b>-9.3%</b>

## Experiențele contribuabililor în cel de-al patrulea an de implementare

Întrebați să relateze despre cum a decurs procedura de desemnare procentuală în anul 2020, la fel a și în cazul rapoartelor din anii precedenți, respondenții chestionarului CRJM au relatat diverse practici și experiențe, atât pozitive, cât și negative. Distinct de anii precedenți totuși, contribuabilii au semnalat dificultatea cauzată de pandemia COVID-19, care le-a prezentat o barieră suplimentară în vederea desemnării. Totodată, în timp ce unii respondenți au caracterizat mecanismul ca unul simplu, fără dificultăți, alții au semnalat anumite nereguli care merită a fi studiate detaliat.

Răspunsurile au fost oferite confidențial de către respondenți. Acestea se referă în special la reticența angajaților SFS de a consilia plătitorii de taxe cu privire la procedura de desemnare, sau în general inducerea acestora în eroare cu privire la beneficiarii mecanismului. Unul din respondenți a subliniat faptul că oficiul Serviciului Fiscal de Stat nu este acomodat pentru persoanele cu mobilitate redusă, mai ales pentru persoanele utilizatoare de scaun rulant. Totuși având în vedere confidențialitatea răspunsurilor, nu putem să stabilim cert despre care oficiu exact este vorba. Câteva exemple ilustrative sunt descrise mai jos pe scurt.

## Experiențe pozitive

„[...] Nu am întâmpinat greutăți. Chiar a fost surprinzător de rapid și fără rînd la FISC.”

„[...] Am întâlnit ,rezolvat cu FISC”

„[...] Dacă mergi la oficiul Serviciului Fiscal de Stat singura dificultate sunt scările. Nu este comod pentru persoanele cu mobilitate redusă, mai ales pentru persoanele utilizatoare de scaun rulant. În rest, procedura de desemnare este ușoară și de regulă nu ia mult timp.”

*Respondenți în cadrul sondajului CRJM adresat organizațiilor beneficiare și contribuabililor privind evaluarea mecanismului de desemnare procentuală*

## Experiențe negative

„[...] Procedura în sine nu e complicată. Angajații Inspectoratului Fiscal, prezintă lista potențialilor beneficiari dar... Nu prea oferă timp contribuabililor să studieze lista...”

„[...]„In cadrul inspectoratului fiscal nimeni nici nu a propus sau recomandat ca să fi posibil să desemnăm 2%. A fost inițiativa mea.

” [...] не дали информацию запрашиваемую кому можно направить 2%

*Respondenți în cadrul sondajului CRJM adresat organizațiilor beneficiare și contribuabililor privind evaluarea mecanismului de desemnare procentuală*

În baza chestionarelor recepționate în 2020, nu au fost semnalate cazuri în care reprezentanții Serviciului Fiscal de Stat să sugereze contribuabililor o organizație specifică, fapt care este îmbucurător. Reticența reprezentanților SFS de a oferi contribuabililor timp pentru a studia lista, este oarecum înțeleasă, din cauza volumului de muncă în această perioadă de recepționare a declarațiilor. În același timp, considerăm că sunt necesare eforturi mai mari (inclusiv instruirea operatorilor și funcționarilor din cadrul SFS) în vederea informării contribuabililor despre mecanismul 2% în general, astfel încât să fie încurajate desemnările procentuale.

## Posibilitatea de a desemna procentual pentru profesioniștii din domeniul justiției... amânată pentru 2022

În 2016, Regulamentul 2% conținea o prevedere restrictivă care reglementa că desemnările se puteau face doar din veniturile prevăzute la art. 88-90 din Codul Fiscal (salarii, dobânzi și prestarea serviciilor), deși acest lucru nu era prevăzut de Codul Fiscal. În acest fel, au fost excluse de la desemnare persoanele care potrivit legii aveau dreptul de a desemna, printre care întreprinzătorii individuali, avocații, notarii, administratorii autorizați și mediatorii. Deși în anul 2017 această restricție a fost anulată, contribuabilii care practică activitate profesională și de întreprinzător în continuare nu au putut efectua desemnări procentuale nici măcar în anul 2019. În practică, acest lucru nu a fost posibil, deoarece în modelul de declarație privind impozitul pe venit depus de aceste categorii de persoane (DAJ17) nu este inclus câmpul respectiv privind desemnarea 2%, așa ca în formularul tipizat pentru persoane fizice CET18.

La 10 ianuarie 2020, drept urmare a mai multor măsuri de advocacy din partea OSC, a fost modificat formularul cu privire la impozitul pe venit pentru persoanele care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției (DAJ17).<sup>12</sup> Totuși, potrivit modificărilor, posibilitatea desemnării de către persoanele care practică activitate profesională în domeniul justiției urmează a fi posibilă abia pentru veniturile obținute în 2020 (adică de la 1 ianuarie 2021). Prin urmare, un drept prevăzut de lege a fost amânat de SFS timp de 4 ani. Rezultatele în baza desemnării profesioniștilor care au completat forma DAJ17 vor fi valabile abia în anul 2022.

---

<sup>12</sup> A se vedea ordinul Ministrului finanțelor nr. 9 din 15 ianuarie 2018, completat ordinul Ministrului finanțelor nr.5 din 10 ianuarie 2020, în vigoare din 17 ianuarie 2020 privind aprobarea formularului tipizat al Declarației cu privire la impozitul pe venit pentru persoanele care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției.

### 3. Numărul de contribuabili care au direcționat 2%

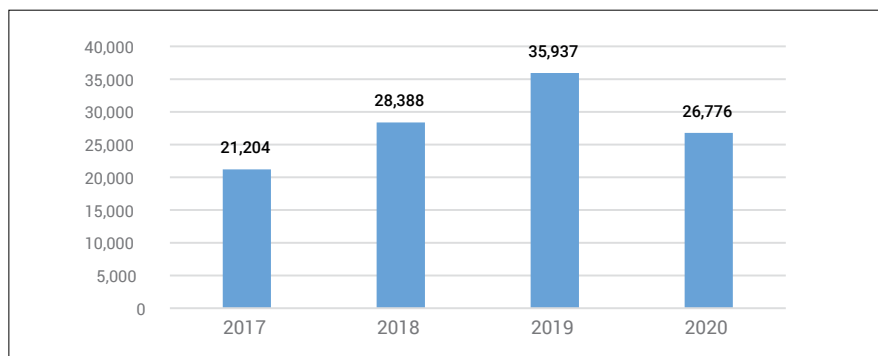
#### Numărul contribuabililor care au direcționat 2%

În anul 2020, al patrulea an în care contribuabilii persoane fizice au avut dreptul de a direcționa 2%, numărul de contribuabili care a ales să redirecționeze 2% a constituit 26,776. Aceasta reprezintă o scădere de circa 25.5% față de numărul de contribuabili care au redirecționat 2% în 2019. Această scădere ar putea fi datorată faptului că perioada de depunere a declarațiilor cu privire la impozitul pe venit a coincis cu starea de urgență instituită în legătură cu pandemia covid-19, care a impus și restricții de circulație și un grafic de muncă mai redus al SFS. Având în vedere că în Republica Moldova cele mai multe direcționări se fac direct la oficiile SFS, considerăm că scăderea numărului de direcționări a fost influențat de starea de urgență și de limitările de circulație.

**Tabel 3.** Numărul de contribuabili care au direcționat 2% în perioada 2017-2020

	2017	2018	+/- %	2019	+/- %	2020	+/- %
<b>Numărul total de contribuabili care au redirecționat 2%</b>	21,204	28,388	<b>+33,8%</b>	35,937	<b>+26,5%</b>	26,766	<b>-25.5%</b>

**Figură 8.** Numărul de contribuabili care au direcționat 2% în perioada 2017-2020



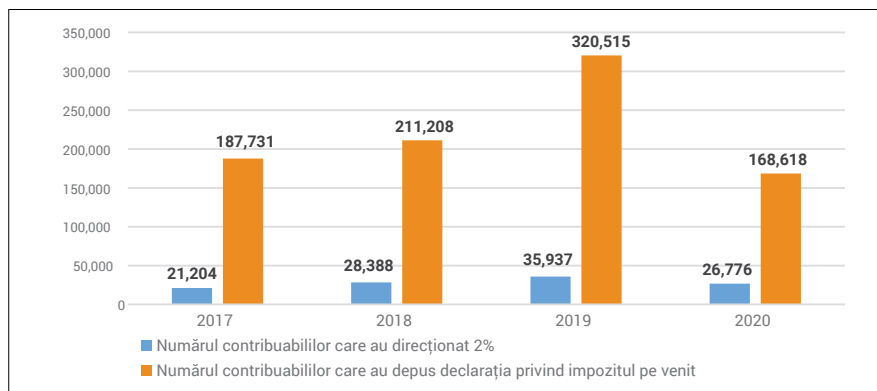
## Comparație cu numărul total de contribuabili care au depus declarația privind impozitul pe venit

Deși numărul de contribuabili care au redirecționat 2% a scăzut în 2020 în comparație cu anii precedenți, raportul între numărul total al contribuabililor care au depus declarația privind impozitul pe venit și cei care au ales să direcționeze 2% a ajuns la circa 16%, în comparație cu circa 11% în 2017 și 2019, și 13% în 2018.

*Tabel 4. Numărul contribuabililor care au depus declarația pe venit și ai celor care au direcționat 2% în perioada 2017-2020*

Anul	Nr. contribuabililor care au depus declarația privind impozitul pe venit	Nr. contribuabililor care au direcționat 2%	%
2017	187,731	21,204	11,2%
2018	211,208	28,388	13,4%
2019	320,515	35,937	11,2%
2020	168,618	26,766	15,9%

*Figură 9. Numărul contribuabililor care au depus declarația pe venit și ai celor care au direcționat 2% în perioada 2017-2020*



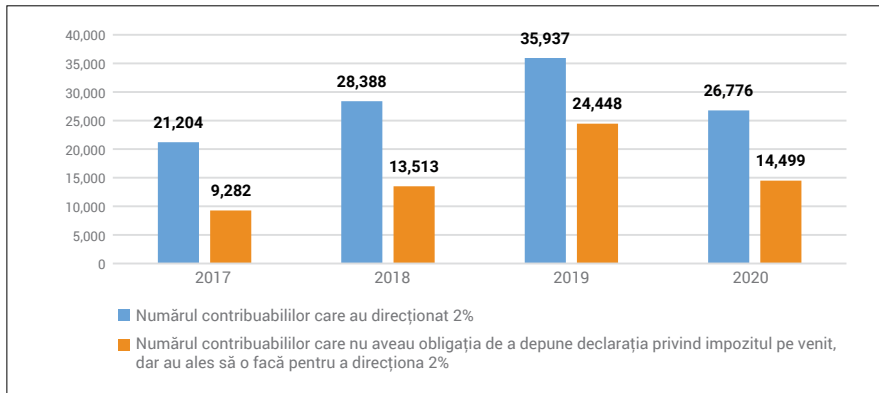
Depunerea declarației privind impozitul pe venit nu este obligatorie, cazurile care prevăd această obligativitate sunt prevăzute de art. 83 alin. (2) din Codul Fiscal. Persoanele

care aleg să direcționeze 2% au însă această obligație, potrivit art. 83 alin. (2) lit. b) din Codul Fiscal. În 2020, 14,499 de persoane au făcut un efort suplimentar de a depune declarația privind impozitul pe venit pentru a direcționa 2%, ceea ce constituie 54% din numărul total de contribuabili care au redirecționat 2%.

**Tabel 5.** Rata contribuabililor care au direcționat 2%, deși nu aveau obligația de a depune declarația privind impozitul pe venit în perioada 2017-2020

Anul	Numărul contribuabililor care au direcționat 2%	Numărul contribuabililor care nu aveau obligația de a depune declarația privind impozitul pe venit, dar au ales să o facă pentru a direcționa 2%	%
2017	21,204	9,282	43,8%
2018	28,388	13,513	47,6%
2019	35,937	24,448	68%
2020	26,766	14,499	54%

**Figură 10.** Numărul contribuabililor care au direcționat 2%, deși nu aveau obligația de a depune declarația privind impozitul pe venit în 2017-2020



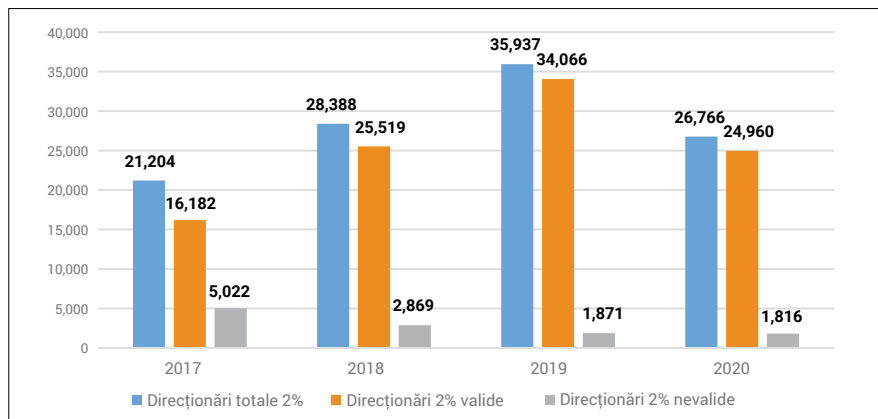
## Numărul de direcționări 2% validate și nevalidate<sup>13</sup>

Din totalul de 26,766 de direcționări 2% efectuate în 2020, 24,960 (circa 93%) au fost validate de către SFS, iar 1,816 (circa 7%) nu au fost validate. Rata direcționărilor care nu fost validate a scăzut ușor față de anul 2019, dar nu semnificativ.

*Tabel 6. Numărul de direcționări 2% validate și nevalidate în perioada 2017-2020*

Anul	Nr. direcționări totale 2%	Nr. direcționări 2% validate	% din nr. total	Nr. direcționări 2% nevalidate	% din nr. total
2017	21,204	16,182	76,3%	5,022	23,7%
2018	28,388	25,519	89,9%	2,869	10,1%
2019	35,937	34,066	94,8%	1,880	5,2%
2020	26,766	24,960	93.2%	1,816	6.8%

*Figură 11. Numărul de direcționări 2% totale, validate și nevalidate în perioada 2017-2020*



- 13 Potrivit p. 20 din Regulamentul 2%, SFS nu validează desemnarea procentuală în următoarele cazuri:
- 1) declarația persoanei fizice cu privire la impozitul pe venit pe perioada fiscală a fost depusă după termenul stabilit de legislația fiscală;
  - 2) beneficiarul desemnării procentuale nu este inclus în Lista actualizată a beneficiarilor, publicată de ASP;
  - 3) contribuabilul persoană fizică are datorii la impozitul pe venit pentru perioadele anterioare perioadei fiscale în care a fost efectuată desemnarea procentuală;
  - 4) contribuabilul persoană fizică nu a achitat impozitul pe venitul declarat din care s-a efectuat desemnarea procentuală;
  - 5) contribuabilul persoană fizică a indicat mai mulți beneficiari în declarația persoanei fizice cu privire la impozitul pe venit pentru perioada fiscală.

Potrivit informației publicate de SFS, motivele de nevalidare a direcționărilor 2% în 2019 au fost următoarele:<sup>14</sup>

- beneficiarul desemnării procentuale nu era inclus în Lista actualizată a beneficiarilor 2% (65 de direcționări);
- contribuabilul persoană fizică are datorii la impozitul pe venit la data-limită de depunere a declarației cu privire la impozitul pe venit, stabilită de legislația fiscală (1,751 de direcționări).

---

<sup>14</sup> În cazul unei direcționări 2%, pot fi prezente mai multe motive de nevalidare.



## 4. Profilul contribuabililor

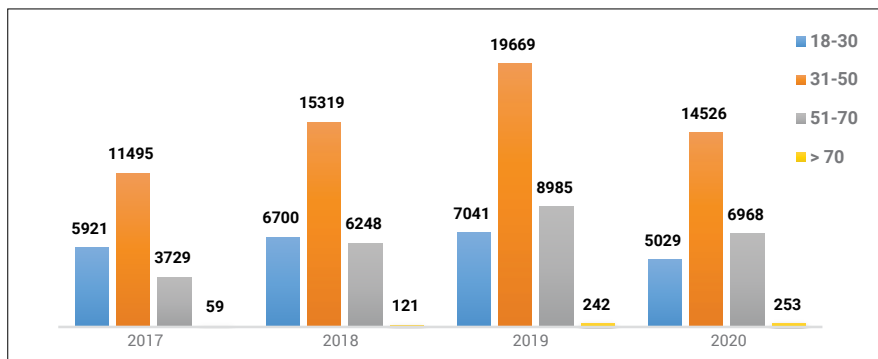
### Profilul contribuabililor conform vârstei

La fel ca în anii precedenți, cei mai activi contribuabili care au efectuat desemnări procentuale în 2020 au vârsta cuprinsă între 31 și 50 de ani, cărora le revin 14.526 de desemnări totale (54%) și 13.519 de desemnări validate (50%). Următoarea grupă de vârstă activă în desemnarea procentuală sunt persoanele care au între 51 și 70 de ani (locul doi și în 2019) cu 6,968 de desemnări totale (26%) și 6,453 de desemnări validate (24%). Persoanele cu vârsta între 18 și 30 de ani au fost mai puțin active decât în anii precedenți – 5,029 de desemnări totale (19%) și 4,746 desemnări validate (18%). Mecanismul de desemnare procentuală a fost utilizat inclusiv de către contribuabilii care au depășit vârsta de 70 de ani (253 de desemnări totale și 242 de desemnări validate – 1% din toate desemnările).

**Tabel 7.** Numărul de contribuabili care au direcționat 2% în 2020 în funcție de vârstă

Vârsta contribuabililor	Numărul direcționărilor 2%		
	Total	Validate	Nevalidate
18-30	5,029	4,746	283
31-50	14,526	13,519	1,007
51-70	6,968	6,453	515
> 70	253	242	11
<b>Total</b>	<b>26,776</b>	<b>24,960</b>	<b>1,816</b>

**Figură 12.** Date comparative privind numărul de contribuabili care au direcționat 2% în perioada 2017-2020 în funcție de vârstă



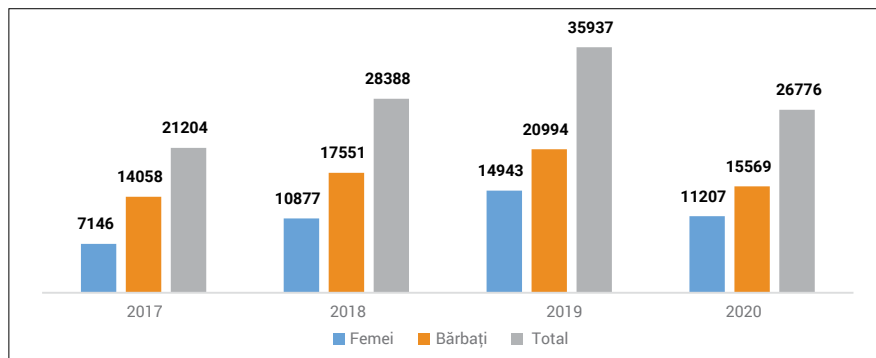
### Profilul contribuabililor în funcție de gen

Conform distribuției pe gen a contribuabililor care desemnează procentual, bărbații au fost cei mai activi în a desemna 2% – 15,569 de desemnări în total (58%), dintre care 14,443 au fost validate (94%). Femeile au desemnat într-un număr mai redus – 11,207 de desemnări totale (42%), dintre care 10,517 au fost validate (93% din numărul total de direcționări efectuate de femei). Situația statistică în funcție de gen rămâne neschimbată față de anii precedenți.

**Tabel 8.** Numărul de contribuabili care au direcționat 2% în 2020 în funcție de gen

Genul contribuabililor	Numărul direcționărilor 2%		
	Total	Validate	Nevalidate
<b>Femei</b>	11,207	10,517	690
<b>Bărbați</b>	15,569	14,443	1,126
<b>Total</b>	<b>35,937</b>	<b>34,066</b>	<b>1,816</b>

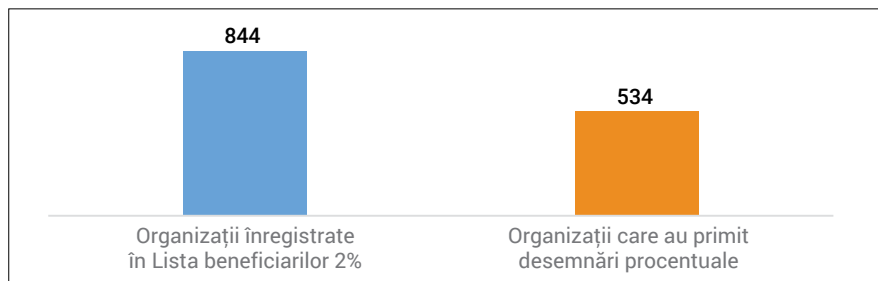
**Figură 13.** Date comparative privind numărul de contribuabili care au direcționat 2% în perioada 2017-2020 în funcție de gen



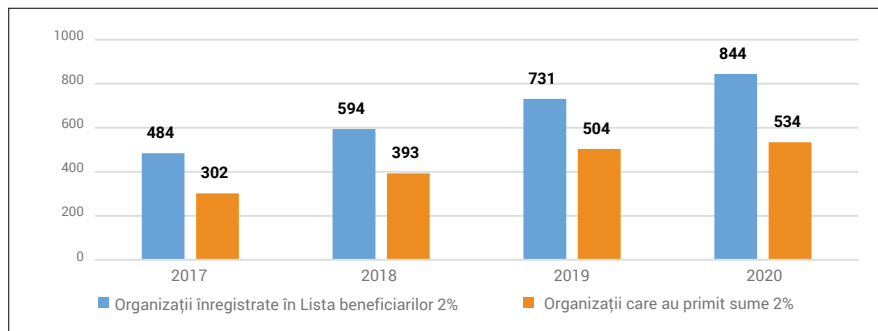
## 5. Profilul beneficiarilor

Din cele 844 de organizații înregistrate în anul 2020 în Lista beneficiarilor 2%, doar 534 (63%) au primit desemnări procentuale (față de 70% în anul precedent).

**Figură 14.** Numărul de organizații beneficiare ale mecanismului de desemnare procentuală în 2020

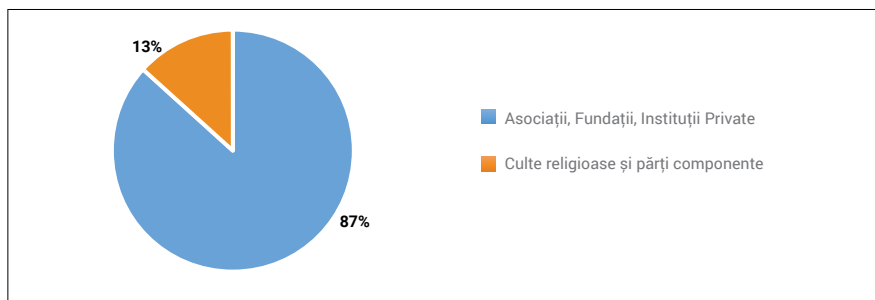


**Figură 15.** Date comparative privind numărul de organizații beneficiare în perioada 2017-2020



Din cele 534 organizații care au primit desemnări procentuale în 2020, 463 sunt ONG-uri, care reprezintă circa 87% din toți beneficiarii, iar 71 de organizații reprezintă entități religioase, adică circa 13% din numărul total de beneficiari. Cifrele sunt similare cu cele din primii trei ani de implementare (86% vs. 14% în primul an și 85% vs. 15% în cel de-al doilea an, 85% vs. 15% în cel de-al treilea an).

**Figură 16. Categoriile de organizații beneficiare ale mecanismului în 2020**



## 6. Sumele 2%

### Sumele 2% totale, validate și nevalidate

În 2020, al patrulea an de implementare a mecanismului 2%, suma totală 2% direcționată a fost pentru prima dată mai mică decât în anul precedent. Potrivit datelor furnizate de SFS, suma totală 2% direcționată de contribuabili, până la validare, a constituit **MDL 6,321,773.4**, cu 23% mai puțin decât în anul precedent. Aceasta se datorează cel mai probabil crizei pandemice COVID-19 și limitărilor de circulație, având în vedere faptul că cea mai mare parte din direcționări sunt făcute cu prezență fizică în oficiile SFS.

Suma 2% validată de SFS, adică suma primită efectiv de beneficiari, a constituit **MDL 5,816,737.19 (USD 329,977 / EUR 299,818<sup>15</sup>)**. În 2020, suma validată a reprezentat 92% din suma totală direcționată, similar cu anul precedent.

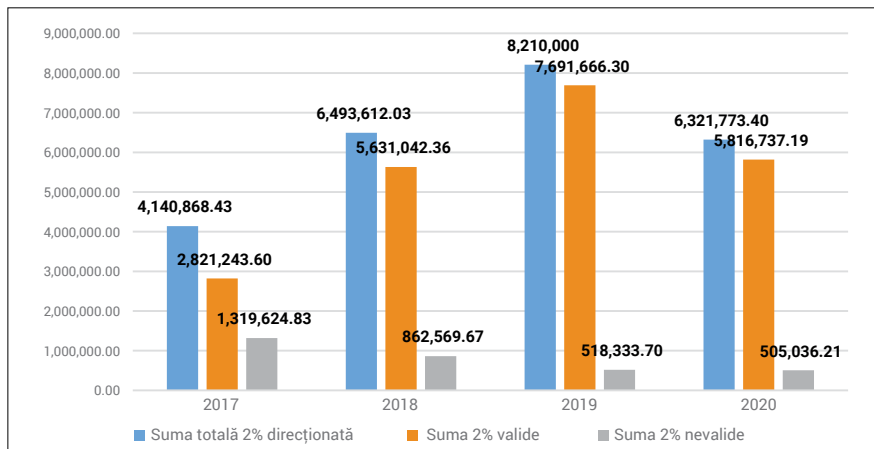
Suma 2% nevalidată în 2020 a constituit **MDL 505,036.21**, adică doar 8% din suma totală direcționată.

**Tabel 9. Sumele 2% direcționate, validate și nevalidate în perioada 2017-2020**

	Suma totală direcționată	Suma 2% validată	% din suma totală	Suma 2% nevalidată	% din suma totală
<b>2017</b>	4,140,868.43	2,821,243.60	<b>68%</b>	1,319,624.83	<b>32%</b>
<b>2018</b>	6,493,612.03	5,631,042.36	<b>87%</b>	862,569.67	<b>13%</b>
<b>+/- % în 2018 în comparație cu 2017</b>	+57%	+ 99%	-	- 35%	-
<b>2019</b>	8,210,000	7,691,666.3	<b>94%</b>	518,333.7	<b>6%</b>
<b>+/- % în 2019 în comparație cu 2018</b>	+26%	+37%	-	-40%	-
<b>2020</b>	6,321,773.4	5,816,737.19	<b>92%</b>	505,036.21	<b>8%</b>
<b>+/- % în 2020 în comparație cu 2019</b>	-23%	-24%	-	-2.6%	-

15 Conform ratei de schimb a Băncii Naționale la data de 29 mai 2020 (ultima zi de direcționare 2% în 2020), USD 1 = MDL 17.6277 și EUR 1 = MDL 19.4009, <https://www.bnm.md/ro/content/ratele-de-schimb>.

**Figură 17. Sumele 2% direcționate, validate și nevalidate în perioada 2017-2020**



În total, timp de patru ani de la implementarea mecanismului 2%, organizațiile au primit suma de **MDL 21,960,689.45 (USD 1,245,806 / EUR 1,131,942<sup>16</sup>)**.

## Sumele 2% după categoriile de beneficiari

Beneficiarii desemnărilor procentuale sunt fie ONG-urile sau entitățile religioase înregistrate în Lista beneficiarilor 2% de către ASP. În 2020 ambele categorii de beneficiari au primit o sumă 2% mai redusă ca în anul precedent. După validarea desemnărilor, în anul 2020, ONG-urile au primit **MDL 5,133,140.73**, cu 25% mai puțin ca în 2019. Entitățile religioase au primit sume 2% în valoare de **MDL 683,596.46**, cu 16% mai puțin ca în anul precedent. În total, circa 88% din suma 2% primită de beneficiari au revenit ONG-urilor, iar circa 12 – entităților religioase.

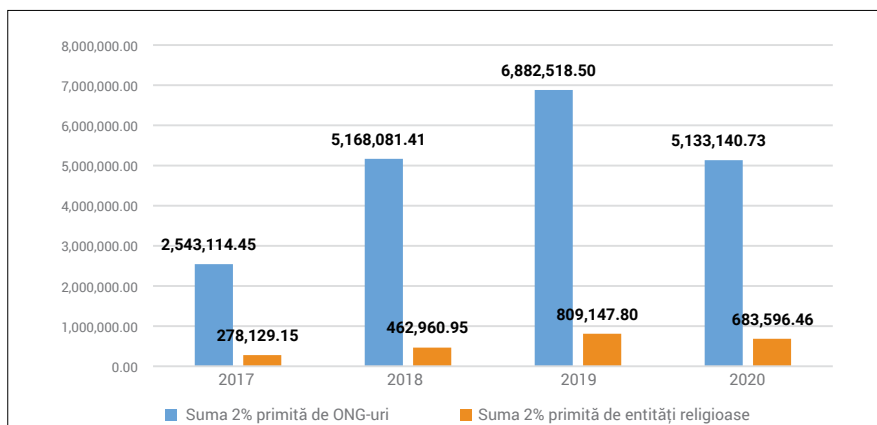
**Tabel 10. Sumele 2% primite de beneficiari în perioada 2017-2020 după categorii de beneficiari**

	Suma totală 2% primită de beneficiari	Suma 2% primită de ONG-uri	% din suma totală	Suma 2% primită de entități religioase	% din suma totală
<b>2017</b>	2,821,243.60	2,543,114.45	<b>90%</b>	278,129.15	<b>10%</b>
<b>2018</b>	5,631,042.36	5,168,081.41	<b>91,8%</b>	462,960.95	<b>8,2%</b>

16 Idem.

<b>+/- % în comparație cu anul precedent</b>	<b>+99%</b>	<b>+103%</b>	-	<b>+66%</b>	-
<b>2019</b>	7,691,666.30	6,882,518.50	89,5%	809,147.80	<b>10,5%</b>
<b>+/- % în comparație cu anul precedent</b>	<b>+37%</b>	<b>+33%</b>	-	<b>+75%</b>	-
<b>2020</b>	5,816,737.19	5,133,140.73	<b>88.2%</b>	683,596.46	<b>11.8%</b>
<b>+/- % în comparație cu anul precedent</b>	<b>-24%</b>	<b>-25%</b>	-	<b>-16%</b>	-

Figură 18. Sumele 2% primite de beneficiari în perioada 2017-2020 după categorii de beneficiari



## Suma medie 2%

În medie, în 2020, fiecare contribuabil a desemnat circa **MDL 236.19**, dintre care au fost validați circa **MDL 217.32**.

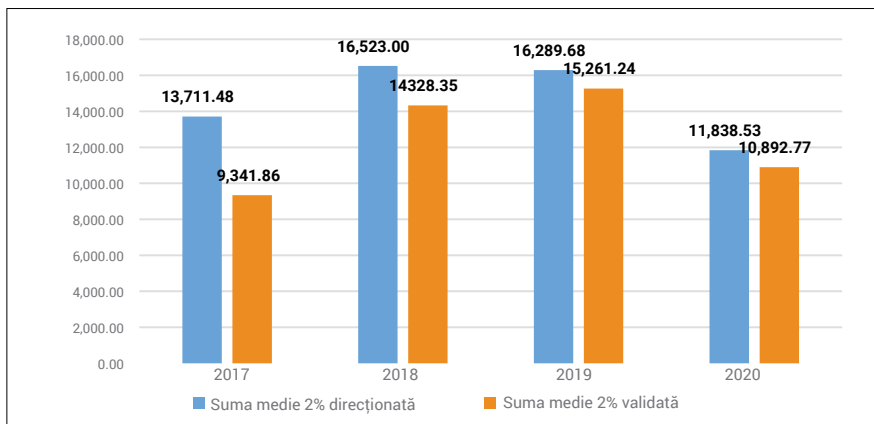
Tabel 11. Suma medie 2% per contribuabil în perioada 2017-2020

	2017	2018	2019	2020
<b>Suma medie 2% direcționată de către un contribuabil</b>	MDL 195.29	MDL 228.74	MDL 228.45	MDL 236.19
<b>Suma medie 2% validată care corespunde unui contribuabil</b>	MDL 133.05	MDL 198.35	MDL 214.03	MDL 217.32

În medie, în 2020, fiecărei organizații beneficiare i-au fost direcționate circa **MDL 11,838.53** potrivit sumei totale direcționate, iar după validarea sumelor 2% – i-au revenit

circa **MDL 10,892.77**. Aceste sume sunt mai reduse în comparație cu anii precedenți din cauza numărului mai redus de direcționări cauzate de limitările de circulație impuse de autorități în legătură cu pandemia COVID-19.

**Figură 19. Suma medie 2% per organizație beneficiară în perioada 2017-2020**



### Cea mai mare și cea mai mică sumă 2%

Cea mai mare sumă 2% primită de o organizație în 2020 este de **MDL 787,681.27**. Beneficiarul acestei sume este Asociația Obștească a Veteranilor și Pensionarilor Ministerului Afacerilor Interne din Republica Moldova, care a primit cea mai mare sumă 2% al patrulea an consecutiv. Cea mai mică sumă 2% – de **MDL 2,54** – a fost redirecționată pentru Asociația obștească Academia „Viitorul”.

### Sumele 2% primite de organizațiile care au conexiuni cu instituțiile de stat și/sau persoane publice

O parte considerabilă a sumelor 2% care sunt distribuite organizațiilor beneficiare ajung la organizații care au conexiuni cu instituțiile de stat – create de foști sau actuali angajați ai instituțiilor de stat – și/sau care au conexiuni cu persoane publice.

În topul acestei liste se află Asociația Obștească a Veteranilor și Pensionarilor Ministerului Afacerilor Interne din Republica Moldova, care a primit cea mai mare sumă 2% al patrulea an consecutiv. Aceasta este urmată de Asociația Veteranilor și



Pensionarilor Inspectoratului Fiscal Principal de Stat „UNI-M”. Aceste organizații sunt în lista beneficiarilor 2% care au primit unele dintre cele mai mari sume 2%.

Numărul organizațiilor care au conexiuni cu instituțiile de stat și/sau persoane publice continuă să persiste în topul organizațiilor care au primit cele mai multe desemnări (întră în „top 20”), deși din cauza pandemiei COVID-19 sumele primite de către aceste organizații au scăzut în comparație cu anii precedenți.

**Tabel 12. Sumele 2% primite de organizațiile care au conexiuni cu instituțiile de stat și/sau persoane publice în perioada 2017-2020**

Nr.	Denumirea organizației beneficiare	2017	2018	2019	2020
1.	Asociația Obștească a Veteranilor și Pensionarilor Ministerului Afacerilor Interne din Republica Moldova	MDL 1,374,555.89	MDL 1,691,298.75	MDL 1,776,704.38	MDL 787,681.27
2.	Fundația „Miron Shor”	MDL 282.03	MDL 472,716.15	MDL 441,611.00	MDL 164,258.97
3.	Asociația Veteranilor și Pensionarilor Inspectoratului Fiscal Principal de Stat „UNI-M”	MDL 34,849.70	MDL 231,399.55	MDL 587,134.00	MDL 414,194.92
4.	Asociația Procurorilor din Republica Moldova	-	MDL 118,337.18	MDL 171,220.53	MDL 14,643.78
5.	Asociația Veteranilor Brigăzii de Poliție cu Destinație Specială „Fulger”	-	-	MDL 65,934.55	MDL 4,199.94
6.	Asociația Obștească Liga Veteranilor Forțelor Armate ale Republicii Moldova “Ștefan cel Mare și Sfânt	-	-	-	MDL 87,204.70
7.	Asociația Obștească Uniunea Organizațiilor Veteranilor Trupelor de Carabinieri din Republica Moldova	-	-	-	MDL 83,320.08
<b>Total</b>		<b>MDL 1,409,687.62</b>	<b>MDL 2,513,751.63</b>	<b>MDL 3,042,604.46</b>	<b>MDL 1,555,423.66</b>

Anul 2020 a fost primul an în care sumele 2% primite de organizațiile care au conexiuni cu instituțiile de stat și/sau persoane publice au scăzut și aceasta se datorează în principal numărul mai mic de direcționări 2% legat de pandemia COVID-19. Astfel, sumele 2% primite în 2020 de aceste organizații a scăzut cu 49% în comparație cu 2019, deși în anii precedenți au crescut cu 21% (2019) și 78% (2020).

Totuși, observăm că sumele 2% primite de organizațiile care au conexiuni cu instituțiile de stat și/sau persoane publice au scăzut mai mult (-49%) decât media generală (-24%), ceea ce înseamnă că contribuabilii acestor organizații au fost mai puțin „fideți” cauzei 2% în condițiile pandemiei COVID-19 decât restul contribuabililor.

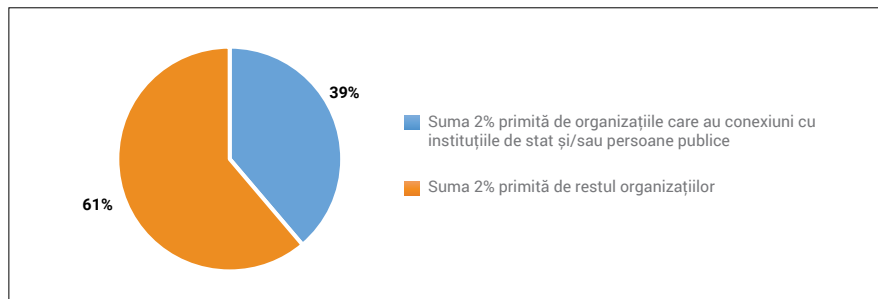
În același timp, cota-parte a sumelor 2% primite de organizațiile care au conexiuni cu instituțiile de stat și/sau persoane publice din suma totală 2% primite de toate organizațiile beneficiare rămâne a fi considerabilă, deși este în scădere – în 2017 a constituit circa 50%, în 2018 – circa 45%, în 2019 – circa 40%, iar în 2020 – circa 27%.

**Tabel 13. Sumele 2% primite de organizațiile care au conexiuni cu instituțiile de stat și/sau persoane publice, în comparație cu sumele totale 2%, în perioada 2017-2020**

	2017	2018	+/- %	2019	+/- %	2020	+/- %
<b>Suma 2% primită de toate organizațiile beneficiare</b>	MDL 2,821,243.6	MDL 5,631,042.36	<b>+99%</b>	MDL 7,691,666.30	<b>+37%</b>	MDL 5,816,737	<b>-24%</b>
<b>Suma 2% primită de organizațiile care au conexiuni cu instituțiile de stat și/sau persoane publice</b>	MDL 1,409,687.62	MDL 2,513,751.63	<b>+78,3%</b>	MDL 3,042,604.46	<b>+21%</b>	MDL 1,555,423.66	<b>-49%</b>
<b>% din suma totală primită de toate organizațiile</b>	<b>50%</b>	<b>44.6%</b>		<b>39.5%</b>		<b>26.7%</b>	

În total, timp de patru ani, între 2017-2020, cota-parte a sumelor 2% primite de organizațiile care au conexiuni cu instituțiile de stat și/sau persoane publice a fost de 38.8%.

**Figură 20. Raportul sumelor 2% primite de organizațiile care au conexiuni cu instituțiile de stat și/sau persoane publice în perioada 2017-2020, în comparație cu sumele primite de restul organizațiilor**



## 7. Topul beneficiarilor 2% în 2020

Clasamentul beneficiarilor desemnării procentuale are un lider stabil de patru ani consecutiv. În 2020, ca și în anii precedenți, cel mai mare beneficiar al sumelor direcționate prin Legea 2% a fost Asociația Obștească a Veteranilor și Pensionarilor Ministerului Afacerilor Interne din Republica Moldova. Organizația a primit desemnări procentuale în sumă totală de **MDL 787,681.27** (de circa două ori mai puțin decât în 2019, când a beneficiat de **MDL 1,776,704.38**. Scăderea se atribuie în principal pandemiei COVID-19 decât rezultatelor organizației în general. Suma primită în 2020 reprezintă circa 13.5% din suma totală primită de organizațiile beneficiare, rata acesteia micșorându-se treptat de la circa 49% în 2017, primul an de direcționare 2%.

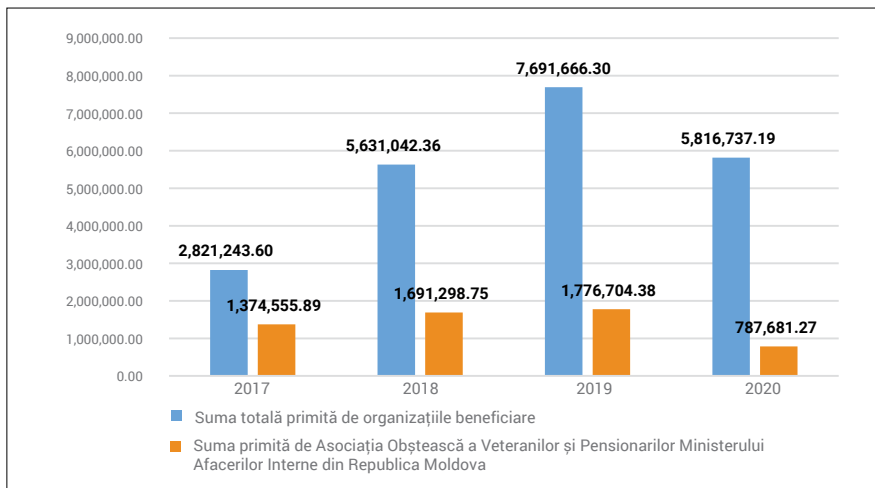
Domeniul de activitate de bază al asociației îl constituie protecția socială a veteranilor și pensionarilor. Asociația dispune de mai multe organizații primare pe teritoriul întregii țări și potrivit informațiilor publice, ar avea peste 12,000 de membri<sup>17</sup>. Din păcate, asociația nu dispune de pagină web și în spațiul public nu au fost publicate rapoarte în care să fie descris clar ce activități desfășoară organizația respectivă. În anii precedenți, mai multe organizații, inclusiv CRJM a expediat o solicitare către Asociația Veteranilor MAI în vederea desfășurării unui interviu, însă invitațiile au rămas fără răspuns.

**Tabel 14. Sumele 2% primite în perioada 2017-2020 de Asociația Obștească a Veteranilor și Pensionarilor Ministerului Afacerilor Interne din Republica Moldova**

Anul	Suma totală 2% primită de organizațiile beneficiare	Suma 2% primită de Asociația Obștească a Veteranilor și Pensionarilor Ministerului Afacerilor Interne din Republica Moldova	% din suma totală 2% primită de restul organizațiilor
2017	MDL 2,821,243.6	MDL 1,374,555.89	48,7%
2018	MDL 5,631,042.36	MDL 1,691,298.75	30%
2019	MDL 7,691,666.3	MDL 1,776,704.38	23%
2020	MDL 5,816,737.19	MDL 787,681.27	13.5%

17 A se vedea pagina oficială a Ministerului Afacerilor Interne: <https://mai.gov.md/node/57>.

**Figură 21. Sumele 2% primite în perioada 2017-2020 de Asociația Obștească a Veteranilor și Pensionarilor Ministerului Afacerilor Interne din Republica Moldova**



Locul doi în clasamentul celor mai mari beneficiari în anul 2020 (la fel ca în 2019) îl ocupă Asociația veteranilor și pensionarilor Inspectoratului Fiscal Principal de Stat „UNI-M”. Potrivit informațiilor publice, asociația are ca domeniu principal de activitate protecția socială a lucrătorilor și pensionarilor SFS. În 2020, organizația a obținut suma de **MDL 414,194.92** (cu 42% mai puțin decât în 2019, când a beneficiat de MDL 587,134.00 MDL și aproape dublu decât suma obținută în 2017, când organizația a recepționat MDL 231,399.55). Nici această ONG nu dispune de o pagină web sau prezență în rețelele sociale. În anii precedenți, mai multe organizații, inclusiv CRJM a expediat o solicitare în vederea desfășurării unui interviu, însă invitațiile au rămas fără răspuns.

Locul trei în topul beneficiarilor pentru anul 2020 îl deține Fundația „Bitonic”, o companie comercială afiliată companiei Lifecare Essentials, fondată în 2014 în Austria<sup>18</sup>. În 2020, organizația a obținut suma de **MDL 205,655.34**. Față de organizațiile clasate pe primele două locuri, Fundația „Bitonic” dispune de o pagină web și este prezentă pe rețelele sociale. Potrivit descrierii de pe rețelele sociale, Fundația BITONIC vrea să investească în copii Moldovei, printr-o pragmatică și orientată pe termen lung, inclusiv deschiderea unui Centru Educațional de Sănătate și Nutriție pentru Copii și Adolescenți, care va acorda instruire, seminare de sănătate, o sală de sport, calculatoare, resurse informaționale și alte materiale educative.

<sup>18</sup> Potrivit paginii web: <https://ff.md/collections/bitonic>.

Mai multe detalii privind topul beneficiarilor desemnării procentuale, inclusiv domeniile principale de activitate sunt disponibile în tabelul de mai jos:

**Tabel 15. Topul beneficiarilor desemnării procentuale pentru anii 2017 – 2020**

Locul nr.	Anul	Denumirea	Domeniu principal de activitate <sup>19</sup>	Suma (MDL)		
<b>1</b>	<b>2020</b>	<b>Asociația Obștească a Veteranilor și Pensionarilor Ministerului Afacerilor Interne din Republica Moldova</b>	Protecție socială	<b>787,681.27</b>		
	2019			1,776,704.38		
	2018			1,691,298.75		
	2017			1,374,555.89		
<b>2</b>	<b>2020</b>	<b>Asociația Veteranilor și Pensionarilor Inspectoratului Fiscal Principal de Stat „UNI-M”</b>	Protecție socială	<b>414,194.92</b>		
	2019			587,134.00		
	2018			Fundația „Miron Shor”	Filantropie	472,716.15
	2017			Fundația „Orange Moldova”	Filantropie	125,279.68
<b>3</b>	<b>2020</b>	<b>Fundația “Bitonic”</b>	<b>Educație/Sănătate</b>	<b>205,655.34</b>		
	2019	Fundația „Miron Shor”	Filantropie	441,611.00		
	2018	Asociația Veteranilor și Pensionarilor Inspectoratului Fiscal Principal de Stat „UNI-M”	Protecție socială	231,399.55		
	2017	Asociația Obștească „Pro Moldova Social”	Dezvoltare durabilă	64,566.70		
<b>4</b>	<b>2020</b>	Federația Sportivă Națională de Sport Aplicativ al Pompierilor și Salvatorilor	<b>Sport</b>	185,660.68		
	2019	Asociația Procurorilor din Republica Moldova	Protecție socială/Educație	171,220.53		
	2018	Asociația Procurorilor din Republica Moldova	Protecție socială/Educație	118,337.18		
	2017	Asociația Obștească „M. Eminescu”	Educație	41,543.45		
<b>5</b>	<b>2020</b>	<b>Fundația “MIRON SHOR”</b>	<b>Filantropie/Caritate</b>	<b>164,258.97</b>		
	2019	Asociația Obștească Clubul sportiv “Fotbal Club Anina	Sport	147,285.58		

<sup>19</sup> Domeniile de activitate au fost stabilite de către autorii raportului din informația disponibilă public și nu reflectă în mod necesar toate direcțiile și domeniile de activitate ale organizațiilor respective prevăzute de către Statut.

	2018	Fundația Pentru Dezvoltarea Educației și Științei din Republica Moldova	Educație	110,016.32
	2017	Asociația Obștească „Salvați viața”	Crowdfunding	38,896.35
<b>6</b>	<b>2020</b>	<b>Asociația Obștească “Moldova AID”</b>	<b>Protecție socială</b>	<b>138,817.16</b>
	2019	Fundația “Orange Moldova”	Filantropie	124,101.53
	2018	Asociația Obștească „Societatea Cernobil din Raionul Șoldănești”	Protecție socială	107,657.71
	2017	Asociația Veteranilor și Pensionarilor Inspectoratului Fiscal Principal de Stat „UNI-M”	Protecție socială	34,849.70
<b>7</b>	<b>2020</b>	<b>Fundația “Orange Moldova”</b>	<b>Filantropie</b>	<b>129,968.73</b>
	2019	Asociația Obștească de fotbal „Nistru-DIP”	Sport	105,164.65
	2018	Asociația Obștească „Forum”	Implicare civică	103,248.67
	2017	Comunitatea religioasă parohia cu hramul „Sfântul Dumitru” din cadrul Bisericii Ortodoxe din Moldova, din mun. Chișinău	Religie	33,613.04
<b>8</b>	<b>2020</b>	<b>Asociația Obștească “Forum”</b>	<b>Implicare civică</b>	<b>122,246.30</b>
	2019	Fundația de Caritate “Sfântul Gheorghe”	Caritate	100,921.48
	2018	Fundația „Orange Moldova”	Filantropie	87,462.53
	2017	Fundația pentru Dezvoltare Ecologică „EcoDava” din Republica Moldova	Ecologie	32,580.51
<b>9</b>	<b>2020</b>	<b>Asociația Obștească Liga Veteranilor Forțelor Armate ale Republicii Moldova “Ștefan cel Mare și Sfint</b>	<b>Protecție socială</b>	<b>87,204.70</b>
	2019	Asociația Obștească “FORUM”	Implicare civică	99,405.68
	2018	Fundația „IT Moldova”	Educație	80,656.63
	2017	Asociația Obștească „Femeia și copilul – protecție și sprijin”	Protecție socială	30,900.15

10	2020	Fundația "Caritate.MD"	Caritate	84,923.98
	2019	Fundația pentru Dezvoltarea Educației și Științei din Republica Moldova	Educație	91,531.06
	2018	Fundația Filantropică medico-socială „Angelus Moldova”	Îngrijire paliativă	75,354.32
	2017	Asociația Obștească „Soarta”	Caritate	27,686.89

Analizând rezultatele cumulative pentru primii patru ani de implementare a mecanismului de desemnare procentuală, observăm în principal prezența masivă a organizațiilor cu implicare pe domeniul social. Acest lucru este caracteristic și pentru alte state din regiune în care funcționează de mai mulți ani mecanismul de desemnare procentuală<sup>20</sup>. În același timp, analizând lista beneficiarilor cu cele mai mari sume, putem observa că acestea sunt organizații care au conexiune directă cu autoritățile de stat, fiind create de foști sau actuali angajați ai acestor instituții (Ministerul Afacerilor Interne, SFS, Procuratura Generală, Ministerul Apărării etc.) sau companii comerciale (S.A. Orange, SRL Simpals, SRL Dufremol, Bitonic SRL), care dispun de un număr potențial mare de angajați. Presupunem că rezultatele obținute se datorează faptului că angajatorii ar fi reușit să-și convingă angajații să direcționeze 2% către ONG-urile afiliate acestora. Acest lucru poate afecta serios sustenabilitatea mecanismului de desemnare procentuală, or prezența masivă în liste a unor organizații afiliate care mai degrabă desfășoară activități în interes corporativ al membrilor, sindicat sau platformă politică, poate descuraja contribuabilii să susțină activitatea organizațiilor societății civile, dar și afectează credibilitatea acestora.

Pentru ameliorarea situației, sunt necesare asigurări suplimentare că desemnarea procentuală în cadrul mai multor categorii de angajați are loc în baza liberului consimțământ și nu este impusă de către angajatorii acestora. În plus, este necesar ca inspectorii fiscali din cadrul SFS să fie instruiți și să păstreze imparțialitatea față de acest mecanism, fără a privilegia anumite organizații.

<sup>20</sup> Boris Strečanský, Marianna Török (ed.), „Evaluarea impactului mecanismului de desemnare procentuală: Trecut, prezent, viitor”, 2016, <http://taxdesignation.org/regional-synthesis-report/>.

## 8. Mecanismul 2% sub aspect teritorial

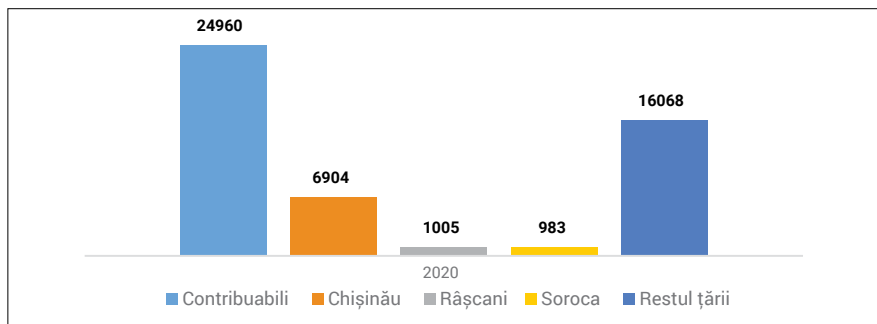
### Profilul contribuabililor după criteriul de reședință

În 2020, ca în anii precedenți, cei mai mulți contribuabili care au direcționat 2% au avut reședința în afara mun. Chișinău (circa 72%).

Din 24,960 de contribuabili persoane fizice care au efectuat direcționări 2% validate în 2020:

- 6,904 de contribuabili au avut viza de reședință în mun. Chișinău, ceea ce reprezintă circa 28%;
- 1,005 de contribuabili au avut viza de reședință în r. Rîșcani, ceea ce reprezintă circa 4%;
- 983 de contribuabili au avut viza de reședință în mun. Soroca, ceea ce reprezintă circa 4%.

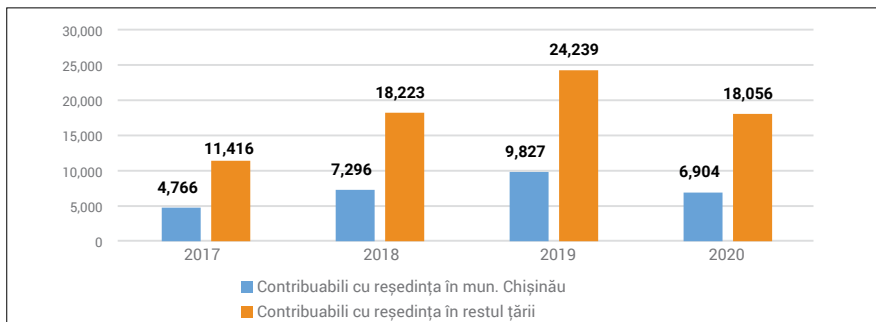
**Figură 22.** Numărul de contribuabili care au efectuat direcționări validate în 2020 după reședință



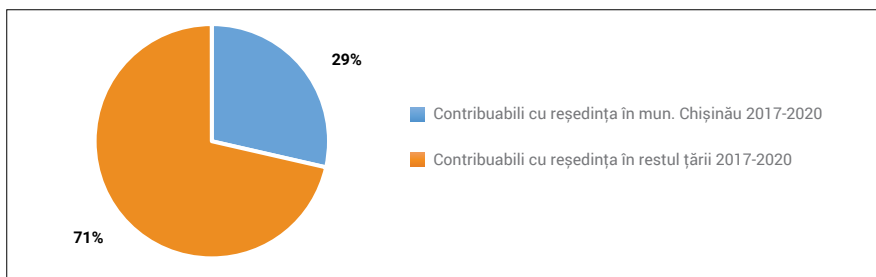
Pe durata celor patru ani în care a funcționat mecanismul 2%, contribuabilii cu reședința în mun. Chișinău care au direcționat 2% au fost mereu mai puțini decât cei cu reședința în alte localități. În total, circa 29% din contribuabili care au direcționat 2% au provenit din mun. Chișinău, iar 71% – din localități din restul țării.



**Figură 23.** Numărul de contribuabili care au efectuat desemnări validate după reședință în perioada 2017-2020



**Figură 24.** Rata contribuabililor care au direcționat 2% între 2017-2020 în funcție de reședință

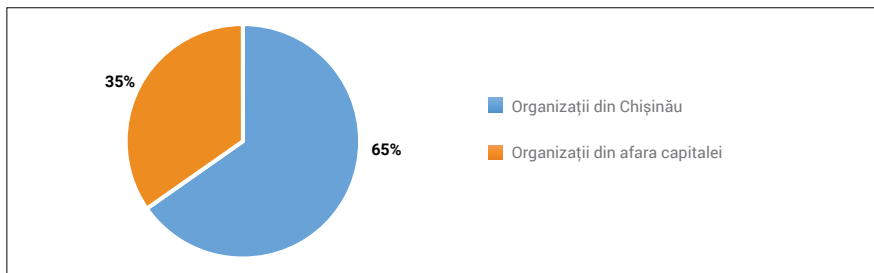


### Profilul organizațiilor beneficiare sub aspect teritorial

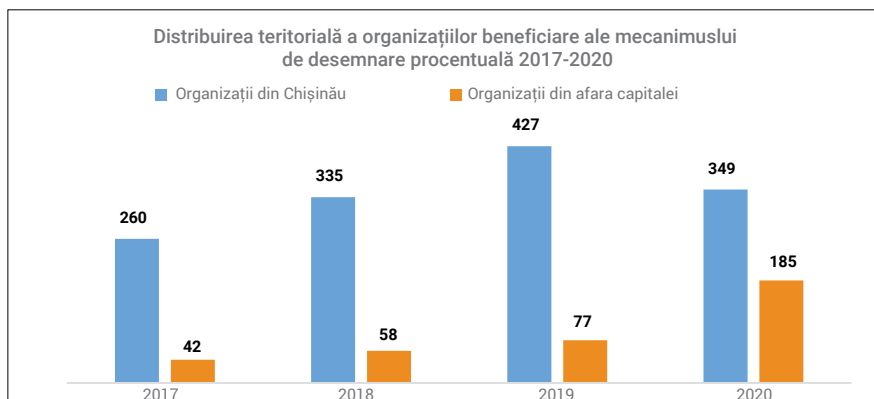
Cele mai multe organizații către care s-au direcționat 2% în 2020 au sediul în mun. Chișinău, ceea ce reprezintă circa 65% (349 din 534 beneficiari) din numărul total al beneficiarilor 2% în 2020. Organizațiile beneficiare înregistrate în celelalte localități ale țării reprezintă circa 35%.

Pe durata a patru ani de când este aplicat mecanismul 2%, rata organizațiilor beneficiare de sume 2% cu sediul în mun. Chișinău este de 79%, în comparație cu 21% de organizații beneficiare înregistrate în celelalte localități ale țării.

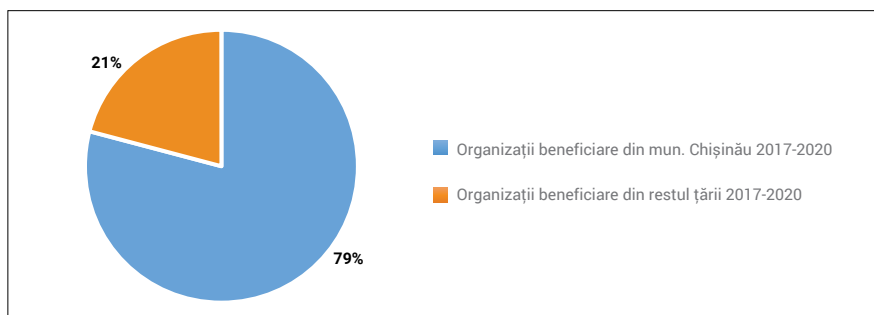
**Figură 25. Numărul de organizații beneficiare din mun. Chișinău și din restul țării în 2020**



**Figură 26. Numărul de organizații beneficiare în perioada 2017-2020 sub aspect teritorial**



**Figură 27. Rata organizațiilor beneficiare din mun. Chișinău și din restul țării în perioada 2017-2020**



## Sumele 2% în funcție de reședința contribuabililor

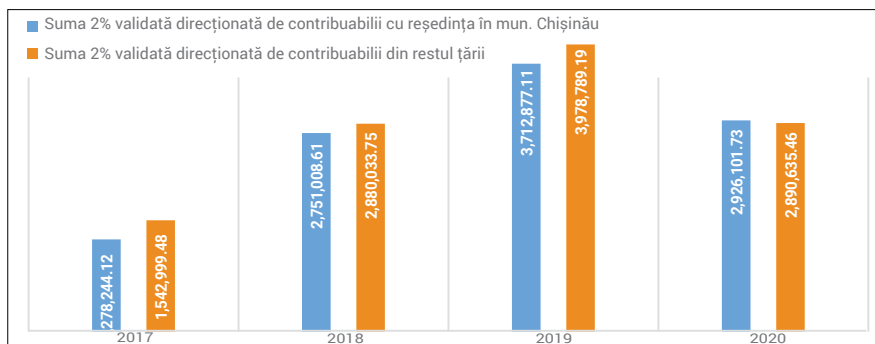
În 2020, suma 2% direcționată de către contribuabilii cu reședința în mun. Chișinău (50.3%) și cei din alte localități a fost aproape egală (49.7%).

În total, timp de patru ani, între 2017-2020, contribuabilii cu reședința în mun. Chișinău au direcționat sume 2% în proporție de circa 49%, iar cei cu reședința în afara mun. Chișinău – în proporție de circa 51%.

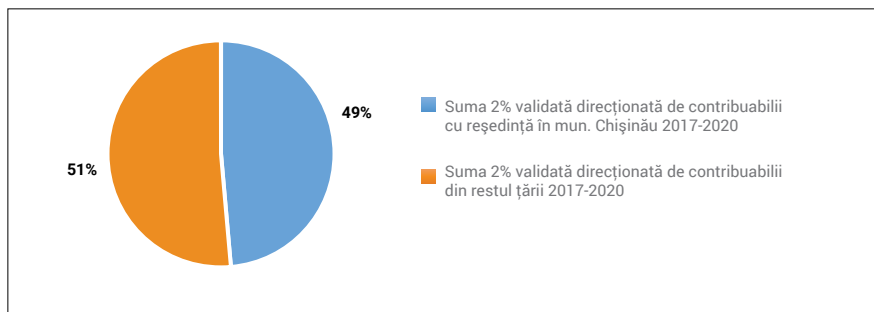
**Tabel 16. Sumele 2% validate în perioada 2017-2020 în funcție de reședința contribuabililor**

	Suma 2% validată totală (MDL)	Suma 2% direcționată de contribuabilii cu reședința în mun. Chișinău (MDL)	% din suma validată totală	Suma 2% direcționată de contribuabilii din restul țării (MDL)	% din suma validată totală
2017	2,821,243.60	1,278,244.12	45,3%	1,542,999.48	54,7%
2018	5,631,042.36	2,751,008.61	48,9%	2,880,033.75	51,1%
<b>+/- % în 2018 în comparație cu 2017</b>	<b>+99%</b>	<b>+115%</b>	-	<b>+86,7%</b>	-
2019	7,691,666.30	3,712,877.11	48,3%	3,978,789.19	51,7%
<b>+/- % în 2019 în comparație cu 2018</b>	<b>+37%</b>	<b>+35%</b>	-	<b>+38,2%</b>	-
2020	5,816,737.19	2,926,101.73	50.3%	2,890,635.46	49.7%
<b>+/- % în 2020 în comparație cu 2019</b>	<b>-24%</b>	<b>-21%</b>	-	<b>-27%</b>	-
<b>Total 2017-2020</b>	<b>21,960,689.45</b>	<b>10,668,231.57</b>	<b>48.6%</b>	<b>11,292,457.88</b>	<b>51.4%</b>

**Figură 28. Sumele 2% validate în perioada 2017-2020 în funcție de reședința contribuabililor**



**Figură 29. Raportul între sumele 2% validate în funcție de reședința contribuabililor în perioada 2017-2020**



## Sumele 2% în funcție de sediul organizațiilor beneficiare

În 2020, ca și în anii precedenți, organizațiile beneficiare din mun. Chișinău au primit cea mai mare parte din sumă – **MDL 4,586,817.26**, adică aproximativ 79% din suma totală validată, cu 2% mai puțin ca în anul precedent. Organizațiile din restul țării au primit desemnări procentuale în sumă de **MDL 1,229,919.93**, ceea ce reprezintă circa 21% din suma totală validată.

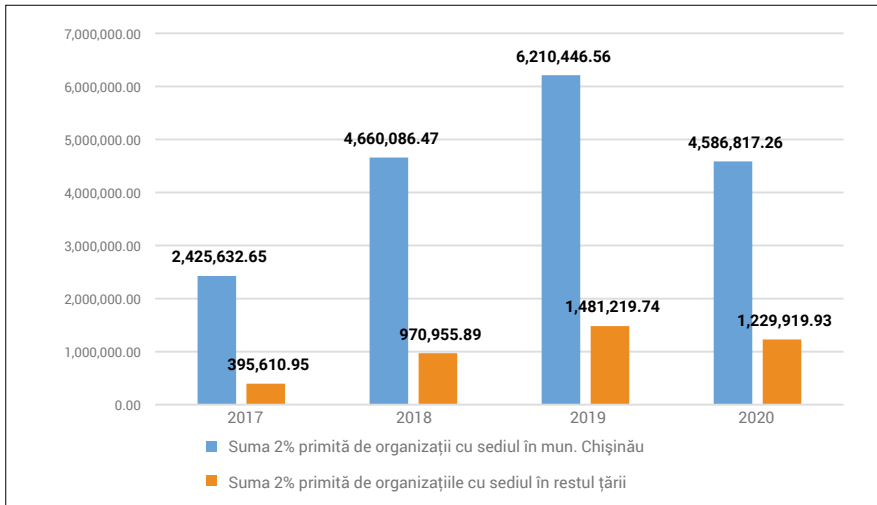
În total, timp de patru ani, între 2017-2020, organizațiile cu sediul în mun. Chișinău au primit sume 2% în proporție de circa 81%, iar cele cu sediul în afara mun. Chișinău – în proporție de 19%.

**Table 17. Sumele 2% primite de beneficiari în funcție de sediul organizațiilor beneficiare în perioada 2017-2020**

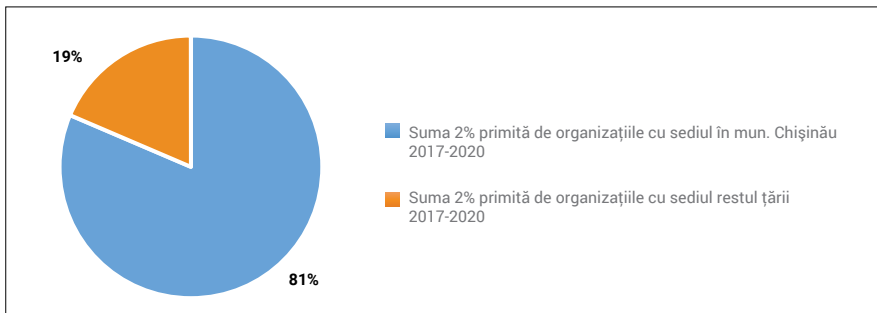
	Suma 2% validată totală	Suma 2% primită de organizațiile cu sediul în mun. Chișinău	% din total	Suma 2% primită de organizațiile cu sediul în restul țării	% din total
<b>2017</b>	2,821,243.60	2,425,632.65	<b>86%</b>	395,610.95	<b>14%</b>
<b>2018</b>	5,631,042.36	4,660,086.47	<b>83%</b>	970,955.89	<b>17%</b>
<b>+/- % în 2018 în comparație cu 2017</b>	+99%	+92%	-	+145%	-
<b>2019</b>	7,691,666.30	6,210,446.56	<b>81%</b>	1,481,219.74	<b>19%</b>
<b>+/- % în 2019 comparație cu 2018</b>	37%	+33%	-	+53%	-
<b>2020</b>	5,816,737.19	4,586,817.26	<b>79%</b>	1,229,919.93	<b>21%</b>

+/- % în 2020 comparație cu 2019	-24%	-26%	-	-17%	-
<b>Total 2017-2020</b>	21,960,689.45	17,882,982.94	<b>81.4%</b>	4,077,706.51	<b>18.6%</b>

**Figura 30. Sumele 2% primite de beneficiari în funcție de sediul organizațiilor beneficiare în perioada 2017-2020**



**Figură 31. Raportul între sumele 2% primite de beneficiari în funcție de sediul organizațiilor beneficiare în perioada 2017-2020**



## 9. Campania de informare 2%

Deși scopul primar al „Legii 2%” este susținerea materială a OSC-urilor, un alt scop a fost inclusiv sporirea vizibilității OSC-urilor. În țările în care acest mecanism există deja, unul din beneficiile acestuia a fost că OSC-urile au început să comunice mai mult cu publicul în privința misiunii și obiectivelor sale. O campanie de informare 2% de succes presupune o comunicare eficientă cu publicul, iar multe OSC-uri au nevoie să învețe cum să comunice despre ceea ce fac.

Organizațiile beneficiare au organizat campanii de promovare 2%. Câteva exemple sunt arătate mai jos.



Campanie de promovare 2% CPR Moldova [www.cpr.md](http://www.cpr.md)



Campanie de promovare CCF Moldova <https://ccfmoldova.org/>

## AJUTĂ-NE SĂ PROMOVĂM DREPTURILE OMULUI!

# 2%

Alocă 2% din impozitul tău pe venit  
echipei Amnesty International Moldova

Înscrie codul fiscal: **1010620000639** în declarația ta  
cu privire la impozitul pe venit



Campanie de promovare Amnesty International Moldova <http://amnesty.md/ro>



### Asociația Presei Independente (API):

- promovăm presa independentă și valorile democratice;
- oferim asistență comunității jurnalistice și consumatorilor de produse media;
- desfășurăm campanii de interes public.

**SUSTINE-NE**  
să fim mai buni!

Dirigionează 2% din impozitul pe venit  
pentru dezvoltarea presei independente.

IDNO API: **1010620004936**

Campanie de promovare 2%  
Asociația Presei Independente (API)  
<http://www.api.md/>

Din experiența altor state în care mecanismul 2% este implementat de mai mulți ani, eforturile organizațiilor în primii ani de implementare a mecanismului trebuie focusate cel mai mult pentru promovarea activității organizației printre contribuabili și desfășurarea unei campanii ample de informare cu privire la mecanismul 2%. Deși acest aspect nu este caracteristic pentru cei mai mari beneficiarii ai mecanismului din Republica Moldova (o bună parte din acestea nici nu au pagina web sau cont pe rețele sociale), totuși au fost și organizații necomerciale care au promovat atât mecanismul, cât și propria organizație.

## 10. Controlul utilizării sumelor 2%

Potrivit p. 30 din Regulamentul cu privire la mecanismul desemnării procentuale, organizațiile beneficiare sunt obligate să prezinte la Serviciul Fiscal de Stat rapoarte privind utilizarea sumelor 2%. Inspekția Financiară urmează să publice aceste rapoarte pe pagina sa web, cu excluderea datelor cu caracter personal (p. 32 din Regulament) și efectuează controlul utilizării sumelor 2% care reprezintă bani publici (p. 33 din Regulament).

Anul 2020 a fost primul an de verificare a rapoartelor organizațiilor beneficiare care au primit sume 2% în 2017 (organizațiile au primit sumele 2% până la 30 septembrie 2017, le-au utilizat între 1 octombrie 2017 și 31 decembrie 2019 (cel puțin 2 ani și 3 luni) și au depus rapoarte privind utilizarea sumelor 2% între 1 ianuarie și 25 martie 2020).

Potrivit informației prezentate de Inspekția Financiară, aceasta nu a efectuat controlul utilizării sumelor 2%, deoarece Comisia pentru Situații Excepționale a instituit un moratoriu la controalele de stat până la 1 iunie 2020 și din cauza regimului de muncă redus al angajaților instituției în legătură cu pandemia COVID-19. Inspekția Financiară nu a publicat rapoartele organizațiilor beneficiare de utilizare a sumelor 2%.

## 11. Potențialul mecanismului 2%

Deși tendințele de desemnare procentuală în Republica Moldova sunt în creștere, totuși mecanismul 2% are spațiu de creștere foarte mare și nu a reușit să atingă încă performanțe de invidiat în Republica Moldova, în comparație cu țările în care se aplică acest mecanism. Numărul de persoane care au dreptul să desemneze procentual este încă foarte mare în comparație cu cel care a redirecționat 2%.

Astfel, în 2016, circa 1,219,500 de persoane fizice în Moldova au obținut venituri impozabile și au achitat impozitul pe venit.<sup>21</sup> Dintre acestea, în 2017, primul an de direcționare 2%, doar 21,204 au redirecționat 2% din impozitul lor pe venit către o organizație necomercială, ceea ce reprezintă circa 1,7% din numărul total al persoanelor fizice care au obținut venituri, au achitat impozitul pe venit și au avut dreptul să

---

21 Biroul Național de Statistică, [www.statistica.md](http://www.statistica.md).



redirecționeze 2% din impozitul pe venit în 2017. Impozitul pe veniturile obținute de persoanele fizice în 2016 reprezintă MDL 3,126,310,000.<sup>22</sup> Prin urmare, în 2017, a existat potențialul de a redirecționa 2% din acest impozit pe venit, care ar fi constituit MDL 62,526,200. Suma redirecționată de contribuabili în 2017 a fost de MDL 4,140,868.43, ceea ce reprezintă circa **6,6%** din potențialul de desemnare procentuală.

În 2017, circa 1,207,500 de persoane fizice în Moldova au obținut venituri impozabile. Dintre acestea, 28,388 au ales să direcționeze 2% în 2018, al doilea an de direcționare 2%, adică circa **2,3%** din numărul total al persoanelor fizice care au achitat impozitul pe venit și au avut dreptul să redirecționeze 2% din acesta în 2018. Impozitul pe veniturile obținute în 2017 constituie MDL 4,190,000,000.<sup>23</sup> Rezultă că potențialul sumei de desemnare procentuală în 2018 a fost de MDL 83,800,000. Din această sumă, în 2018 a fost redirecționată suma totală de MDL 6,493,612.03, adică circa **7,7%** din potențialul de desemnare procentuală.

În 2018, circa 1,200,000 de persoane fizice în Moldova au obținut venituri impozabile. Dintre acestea, 34,066 au ales să direcționeze 2% în 2019, al treilea an de direcționare 2%, adică circa **2,8%** din numărul total al persoanelor fizice care au achitat impozitul pe venit și au avut dreptul să redirecționeze 2% din impozitul pe venit în 2019. Impozitul pe veniturile obținute în 2018 constituie MDL 4,530,000,000.<sup>24</sup> Prin urmare, potențialul sumei de desemnare procentuală în 2019 a fost de MDL 90,600,000. Din această sumă, în 2019 a fost redirecționată suma totală de MDL 8,210,000, adică circa **9%** din potențialul sumei 2%.

În 2019, circa 1,220,000 de persoane fizice în Moldova au obținut venituri impozabile. Dintre acestea, 26,776 au ales să direcționeze 2% în 2020, al patrulea an de direcționare 2%, adică circa **2,2%** din numărul total al persoanelor fizice care au achitat impozitul pe venit și au avut dreptul să redirecționeze 2% din impozitul pe venit în 2020. Impozitul pe veniturile obținute în 2019 constituie MDL 4,670,000,000.<sup>25</sup> Prin urmare, potențialul sumei de desemnare procentuală în 2020 a fost de MDL 93,400,000. Din această sumă, în 2020 a fost redirecționată suma totală de MDL 6,321,773.4, adică circa **6.8%** din potențialul sumei 2%.

<sup>22</sup> Raport „Impozitul pe venit al persoanelor fizice în anul 2016”, Serviciul Fiscal de Stat, 30 mai 2016, pag. 5, <http://www.fisc.md/Upload/LinkedPDF/impozitul%20pe%20venit%20PF%202016.pdf>.

<sup>23</sup> Raport „Impozitul pe venit al persoanelor fizice în anul 2018”, Serviciul Fiscal de Stat, 24 mai 2017, pag. 6, <https://www.sfs.md/Upload/Anexe/Conferin%C8%9Ba%2030.05.2019.pdf>.

<sup>24</sup> Idem, pag. 6.

<sup>25</sup> Date furnizate de Serviciul Fiscal de Stat.

**Tabelul 18. Potențialul mecanismului 2% în Republica Moldova. Sursa: Serviciul Fiscal de Stat**

	Potențial de direcționare 2%	Direcționare 2%	%
<b>2017</b>			
<b>Numărul de contribuabili</b>	1,219,500	21,204	<b>1,7%</b>
<b>Suma 2%</b>	MDL 62,526,200	MDL 4,140,868.43	<b>6,6%</b>
<b>2018</b>			
<b>Numărul de contribuabili</b>	1,207,500	28,388	<b>2,3%</b>
<b>Suma 2%</b>	MDL 83,800,000	MDL 6,493,612.03	<b>7,7%</b>
<b>2019</b>			
<b>Numărul de contribuabili</b>	1,200,000	34,066	<b>2,8%</b>
<b>Suma 2%</b>	MDL 90,600,000	MDL 8,210,000	<b>9,06%</b>
<b>2020</b>			
<b>Numărul de contribuabili</b>	1,220,000	26,776	<b>2.2%</b>
<b>Suma 2%</b>	MDL 93,400,000	MDL 6,321,773.4	<b>6.8%</b>

## Concluzii

- **Pandemia CODIV-19, starea de urgență instituită de autorități**, limitările de circulație și regimul limitat de muncă al oficiilor Serviciului Fiscal de Stat au afectat mecanismul 2% în cel de-al patrulea an de implementare a mecanismului 2%. Atât numărul de direcționări, cât și suma direcționată au fost mai mici ca în anul precedent. **Reforma fiscală** prin care impozitul pe venit a fost plafonat la 12% (față de 7% și 18% în anii anteriori) a „tăiat” din sumele direcționate de către contribuabilii care anterior aveau obligația să achite o cotă procentuală de 18%, aceștia fiind și contribuabilii cu venituri mai mari.
- **Contribuabili.** În 2020, unele categorii de contribuabili au fost în continuare excluse de la dreptul de a desemna procentual, cum ar fi contribuabilii care practică activități profesionale (avocații, notarii, executorii judecătorești, mediatorii), deși limitările din lege au fost în general excluse. Excluderea de la direcționarea 2% a persoanelor care au dreptul de a face potrivit legii nu este justificată și influențează negativ capacitatea mecanismului de a constitui o sursă indirectă de finanțare a sectorului necomercial.
- Cele mai multe **direcționări 2%** au fost efectuate în luna mai 2020, probabil datorită expirării stării de urgență la 15 mai 2020 și prelungirii termenului de depunere a declarațiilor cu privire la impozitul pe venit până la 29 mai 2020. Deși per total cele mai multe direcționări au fost făcute pe suport de hârtie, numărul de direcționări în format electronic au scăzut mai puțin în comparație cu cele clasice pe hârtie perfectate la sediul Serviciului Fiscal de Stat sau expediate prin poștă.
- O parte considerabilă a sumelor 2% ajung la **organizații beneficiare** care au conexiuni cu instituțiile de stat – sunt create de foști sau actuali angajați ai instituțiilor de stat – și/sau care au conexiuni cu persoane publice și politice. În total, între 2017-2020, aceste organizații au primit circa 39% din toate sumele 2%. Numărul organizațiilor beneficiare de acest gen crește în fiecare an. Aceste organizații nu au făcut public modul în care au utilizat sumele 2% și rezultatele obținute.
- **Sub aspect teritorial**, principalul beneficiar al mecanismului 2% este în continuare mun. Chișinău. Deși sumele 2% și numărul organizațiilor beneficiare

sunt în creștere în 2020 în comparație cu anii precedenți, este nevoie de mai mult efort pentru a populariza mecanismul 2% atât în rândul organizațiilor necomerciale, cât și a contribuabililor din afara mun. Chișinău.

- Autoritățile nu au publicat rapoartele organizațiilor beneficiare de utilizare a sumelor 2% primite în 2017, primul an de implementare a mecanismului 2%.

## Recomandări

- Organizarea campaniilor de informare și promovare a mecanismului 2% atât la nivel național, dar mai ales la nivel local de către **organizațiile beneficiare și de către autorități**;
- Sporirea capacităților organizațiilor necomerciale de a desfășura campanii de informare și promovare a mecanismului 2%, îndeosebi în regiunile din afara mun. Chișinău;
- Fortificarea rolului de informare al autorităților despre posibilitatea de a participa la mecanismul de desemnare procentuală, inclusiv plasarea unei informații mai detaliate despre mecanismul 2% pe pagina web a **Serviciului Fiscal de Stat** și a **Agenției Servicii Publice**;
- **Agenția Servicii Publice** să examineze posibilitatea înregistrării în Lista beneficiarilor 2% în regim online direct pe pagina web a ASP, și să permită depunerea actelor în format electronic în afara programului de muncă al ASP în cadrul termenului limită (30 septembrie, ora 23:59);
- **Serviciul Fiscal de Stat** să instruiască angajații pentru a comunica persoanelor fizice contribuabili despre posibilitatea de a direcționa 2% unei organizații din Lista beneficiarilor 2% precum și asigurarea liberului consimțământ al contribuabilului, dar și a confidențialității direcționării 2%;

- Organizațiile beneficiare care au conexiuni cu instituțiile de stat și/sau cu persoane publice să fie supuse unui control riguros în privința eligibilității de a beneficia de mecanismul 2%, cât și prin prisma corectitudinii utilizării sumelor 2% atât la etapa înregistrării în Lista beneficiarilor 2% – de către **Agenția Servicii Publice**, cât și după înregistrare – de către **Agenția Servicii Publice și Inspekția Financiară**. Aceste organizații ar trebui să manifeste o responsabilitate și transparență mai mare și să facă publice rezultatele obținute în urma acumulării sumelor 2%. Este important ca efortul autorităților să fie direcționat spre promovarea mecanismului 2% mai degrabă decât pe promovarea unor organizații cu care au conexiuni.
  
- **Inspekția Financiară** să publice pe pagina sa web rapoartele organizațiilor beneficiare privind utilizarea sumelor 2%, precum și rezultatele controalelor privind utilizarea sumelor 2%.

## CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA



str. A. Șciusev 33,  
MD-2001, Chișinău,  
Republica Moldova



+373 22 84 36 01



+373 22 84 36 02



[contact@crjm.org](mailto:contact@crjm.org)



[www.crjm.org](http://www.crjm.org)



[crjm.org](https://www.facebook.com/crjm.org)



[crjmolдова](https://twitter.com/crjmolдова)